

Naslov - Address
NOVA DOBA
 6233 St. Clair Avenue
 Cleveland 3, Ohio
 (Tel. Henderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO AMERISKE BRATSKE ZVEZE — OFFICIAL ORGAN OF THE AMERICAN FRATERNAL UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of March 3rd, 1879. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925
 NO. 26. — ST. 26. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, JUNE 27 — SREDA, 27. JUNIJA, 1945 VOLUME XXI.—LETNIK XXI.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

VOJNA NA PACIFIKU
 S pacifičnega bojišča se v pravem poroču o kakih senzacionalnih razvojih, dasi vojne aktivnosti ne prenehajo niti za trenutek. Ameriški bombniki in vojne ladje nadaljujejo s svojimi uničevalnimi posli in boji na suhem se vršijo na Filipinih, na otoku Borneo in na Kitajskem. Celo na zavzetem otoku Okinawa, kjer so Japonci izgubili nad sto tisoč mož, je ameriško vojaštvo še zaposleno z likvidiranjem pomembnega ali malih skupin trgovatnega sovražnika.

ZDRUŽENI NARODI
 Konferenca delegatov Združenih narodov, ki je zborovala v San Franciscu od 25. aprila, je zaključila svoje delo. Sestavljen je bil čarter za vzdrževanje svetovnega miru in zastopniki 50 narodov so ga odobrili in podpisali.

TRUMAN NA ZAPADU
 Predsednik Truman je pretekli teden z letalom odpotoval na zapad, da si privoščiti nekaj dni oddiha. V Olympiji, Wash., je bil gost gubernerja države Washington. Od tam je odpotoval v San Francisco, da je 26. junija pozdravil delegate Združenih narodov ob zaključku konference.

NACIJI PRED SODNIKI
 V Londonu je sestavljeno angleško - francosko - ameriško sodišče, ki bo sodilo nacistične veljake, katere so zavezniki ujele. Ameriški član tega sodišča je Robert Jackson, sodnik vrhovnega sodišča Zedinjenih držav. Vseh visokih nacističnih obtožencev je okrog 100, med njimi tudi veljaki kot Goering, Ribbentrop, Von Papen in drugi. S sodnijskimi obravnavami se bo kmalu pričelo. K sodelovanju je povabljen tudi Rusija. Reprezentirani bodo najbrž tudi zastopniki drugih držav, ki imajo obtožbe proti nacističnim kriminalcem.

STROGO NADZORSTVO
 Zvezni senator Harley M. Kilgore, ki se je nedavno vrnil iz Nemčije, je izjavil, da se Nemci že začnajo pripravljati za tretjo svetovno vojno. Nemški industrijalci, ki se delajo nevtralne, imajo že načrte za obnovo industrij za podporo podtalnega gibanja skritih nacistov, ki upajo po nekaj letih priti spet do moči in se povzpeti na vlado. Po mnenju senatorja bodo morale zavezniške okupacijske sile strogo nadzorovati nemške industrije, ki so pred dobrim desetletjem pomagali nacijem do vlade, in bodo skušali staro igro ponoviti.

ISKANJE ZAKLADOV
 Ameriška okupacijska armada na Bavarskem je odkrila v neki mali banki za mnogo milijonov dolarjev vrednostnih papirjev, pripadajočih Avstriji in Bavariji. Poleg tega je bilo za nadaljne milijone zlata, srebra in draguljev, kar je bilo očitveno po nacijih ukradeni ali zaplenjeno. V raznih drugih skrivališčih so okupacijske oblasti našle manjše zaklade zlata, srebra in vrednostnih listin. To vse so si bili naciji spravili za deževne dni, pa jih je goljufalo.

IZGUBE VOZIL
 Armade Zedinjenih držav so na evropskih bojiščih izgubile 92- (Dalje na 6. strani)

SVET JE POSTAL MANJŠI

PO-FORELČNA beseda oblaja se v pravem besede ni skrčila, niti se razdalje v mirotih med posameznimi ali državnimi svetovnimi modernimi tehnika je silno skrčila te razdalje. Ni še dolgo od tega, ko je bil tri tisoč milj široki Atlantski ocean zanesljiva obramba proti vsakemu poskusu agresivnosti od evropske strani. In dvakrat tako široki Pacifični ocean je predstavljal še boljše obrambo napram vsakemu napadu od azijske strani. Vse to se je izpremenilo, in izpremenilo se je tako hitro, da mnogi ne izpremembe še vedno ne morejo zapopasti.

Vojna v Evropi je končana in naša mesta ter naša industrija na vzhodni obali ni padla niti ena sovražna bomba. Toda znano je sedaj, da so nemške podmornice potapljale naše ladje zelo blizu ameriške obale, in dokazano je, da so vsaj v nekaterih primerih izkrcavale svoje sabotažnike in špijone. Z drugimi besedami povedano, evropska vojna je v nekaterih primerih prišla zelo blizu vzhodne ameriške obale. In zdaj vemo tudi, da če bi bili Nemci imeli še nekoliko več časa, bi bile ogromne, avtomatične letelice bombe na podoben način terorizirale vzhodni del naše dežele kot so terorizirale Anglijo. Poraz Nemčije je to preprečil.

Od druge strani so našo deželo napadli Japonci na naši izpostavljeni postojanki na Havaju, in, ako bi se bila naša obramba na Pacifiku zrušila, bil bi izpostavljen japonskemu napadu in invaziji naš zapad, predvsem naša pacifična obala. Nekaj balunov z malimi bombami je priploilo šest tisoč milj iz Japonske na naše ozemlje. To je bilo oficijelno sporočeno. Škoda, ki so jo te japonske bombe povzročile, sicer ni vredna imena, toda pokazale so možnost uspešnejših japonskih napadov na našo deželo, če bi Japoncem pustili prostoro in jim dovolili priti dovolj blizu. Široki Pacifični ocean je velika ovira za japonske napade na Ameriko, toda ni nepremosljiva.

Iz navedenega je razvidno, kako važno in potrebno je bilo, da smo na eni strani držali Nemce in Italijane in na drugi strani Japonce kar najbolj daleč od naših obal in da smo jim vojno prinesli takorekoč domov. Naši vojaki, ki so se borili na Atlantiku, v Afriki in raznih deželah Evrope, so odvrnili sovražnika od naše vzhodne obale. In drugi, ki se borijo na Pacifiku oziroma na raznih otokih Pacifika, so obvarovali vojnega razdejanja našo deželo od zapada.

Naša republika ni občutila niti nacističnega, niti fašističnega, niti japonskega razdejanja, kot so ga občutile mnoge druge dežele. Naša mesta in naše industrije niso bile razdejane in sovražne bombe niso pobijale naših starcev, žensk in otrok in sploh civilnega prebivalstva. Naša transportacijska sredstva niso bila porušena in naše civilno življenje teče prilično normalno. Kaj to pomeni, bi mogli razumeti le, če bi videli silno razdejanje v deželah, preko katerih je divjala vojna. Pa že to, kar čitamo ali vidimo v slikah, dosti pove. Za našo srečo se imamo zahvaliti našim vojnim silam, ki so držale sovražnike preč (Dalje na 6. strani)

Komentar o sodobnih dogodkih

Slovenska vojska se je umaknila iz Celovec in drugih delov Korotana vsled tehničnih razlogov, ker se je v teh krajih nemška vojska podala anglo-ameriškim silam. Da se po odhodu slovenskih čet že dela krivica slovenskemu ljudstvu, so številni dokazi. Med člani zavezniške vojaške policije so baje tudi bivši avstrijski in ustaški fašisti, obleženi v svoje stare uniforme z britsko zastavico na rokavu. Tito jih imenuje gestapovce v drugačni uniformi.

V Londonu deluje organizacija demokratičnih Avstrijcev po imenu "Austria Youth," kateri načeljuje Fritz Walter. Ta organizacija je izdala v nemškem jeziku brošuro "Unser Nachbar Jugoslawien" (Naši sosede - Jugoslovani). Predgovor je napisal novi slovenski minister Tone Fajfer. Vključuje pregled jugoslovanske zgodovine - Slovenec, Hrvatov in Srbov - njihovo borbo proti tujim gospodarjem ter o razvoju in velikih doprinosih osvobodilnega gibanja. Objavljene so tudi nekatere jugoslovanske narodne pesmi, prevodi dveh pesmi Tonča Kajuha, Ivan Cankarjev govor v Ljubljani leta 1913, radi katerega so ga avstrijske oblasti zaprle, črtice izpod peresa hrvaškega pesnika in pisatelja Vladimira Nazora, prevod dokumenta o ustanovitvi avstrijskih bataljonov kot edinic slovenske narodne vojske in mnogo drugega gradiva.

Zelo važne se nam zdijo izjave voditeljev demokratičnih elementov v Avstriji o zahtevi maršala Tita, da morajo koroški Slovenci pripadati Jugoslaviji. Strinjajo se s to zahtevo in poudarjajo, da je bodočnost nove (Dalje na 2. strani)

PADALO ALI PARAŠUT

Parašuti so prišli resno v porabo šele z razvojem letal, dasi jih v bolj primitivnih oblikah že prej rabili skakalci z višin v zabavo razburljivih aktov željnega občinstva. Ti prvotni parašuti so imeli trdno ogrodje, na svoj način podobno ogrodju dežnikov, ter so bili seveda neokretni in nezanesljivi. Moderni parašuti so iz tesno zložene svile ali drugih tkanin ter se razprostirajo z vzmetom, nakar se v tak razprostrt "dežnik" ujame zrak, ki zadržuje osebo ali predmet pod njim, da ne pade pretrdo.

Odskokavanje vojakov s parašuti iz letal je še zelo nova vojna umetnost. Prvi uspešni odskok iz letala s parašutom je leta 1912 izvršil kapitan Albert Berry. Toda prva svetovna vojna se je pričela in končala, predno so bili izdelani prvi res praktični parašuti.

V sedanjih vojni so se tako Nemci kot zavezniški posluževali parašutnikov, to je vojakov, ki so s parašuti odskočili iz letal za nasprotnikovo črto. Istotako so se tega sistema v izvestnih primerih posluževali zavezniški Japonci na pacifični fronti. Seveda so tudi posadke na padalnih letalih opremljene s parašuti, da morejo odskočiti iz poškodovanega letala, predno trešči na tla. V primeru slednjih mora vsak posameznik sam sprožiti vzmet, ki odpre parašut, ko odskoči iz letala. V letalih, ki dostavljajo večje število parašutnikov za sovražno linijo, pa posebne naprave na letalih avtomatično to delo opravijo. (Dalje na 2. strani)

OTOK OKINAWA ZAVZET

Dne 21. junija je bilo oficijelno naznanjeno, da je bil strt ves organiziran japonski odpor na otoku Okinawa in da so ameriške vojske sile v polni posesti tega važnega otoka. Ta otok je le nekaj nad 300 milj oddaljen od otočja, ki tvori pravo Japonsko, in bo vsled tega nudil ameriškim četam važno bazo za nadaljne boje z Japonci. Otok je dolg 60 milj in ima več dobrih letališč, še več pa jih bo nedvomno zgrajenih. Tam je mogoče zbrati stotisoče vojakov za invazijo prave Japonske. Tega so se Japonci dobro zavedali, zato so otok Okinawa tako besno branili.

Ameriška invazija otoka Okinawe se je pričela 1. aprila in zavzete istega je zahtevalo 82 dni. To je bila ena najdaljših dosedanjih kampanj za zavzete pacifičnih otokov, in je zahtevala največ žrtev. Natančno število ameriških žrtev za zavzete Okinawe še ni bilo sporočeno, toda ceni se na okrog 45,000 mož. Od teh je kakih 10,000 mrtvih; ostali so ranjeni ali pogrešani.

Japonske izgube so neprimerljivo večje. Do 19. junija so našli 87,343 mrtvih Japoncev in 2,565 ujetih. Skupne japonske izgube znašajo nedvomno znatno nad 90,000 mož. Številke, ki kažejo, kako veliko število Japoncev je bilo v bojih za Okinawa ubitih, in kako malo ujetih, dokazujejo, kako besno so Japonci hranili ta strateško važni otok. Kažejo pa tudi, s kakim fanatičnim sovražnikom imamo opraviti na Pacifiku.

Iz navedenega izhaja, da utegne vojna z Japonsko še dolgo trajati, in bi bilo nespametno si delati iluzije o skorajšnjem miru. Seveda, možno je, da se Japonska zruši prej kot pričakujemo. Ameriški bombniki, ki sipljejo razdejanje in ogenj na japonska industrijska mesta in komunikacije, so že dosedaj povzročili silno škodo in zmedo na japonskem domovinskem otočju, in bodo nadaljevali z "mehčanjem" japonskega militarizma v postopno vedno večji meri tudi v bodoče. Nacistično Nemčijo so bili zavezniški bombniki zelo dobro omehčali, in pričakujemo smemo, da bodo to delo prav tako dobro ali še boljše opravili na Japonskem. Možnost tudi obstaja, da ob pravem času poseže v vojno z Japonci tudi Rusija, kar bi vojno na Pacifiku znatno skrajšalo. Pa to so za enkrat le ugibanja. Upoštevačoi situacijo, kakršna je zdaj, moramo še računati na dolgo vojno z Japonci.

SLOVENSKE VESTI

Pisemska pošta med Zedinjenimi državami in Jugoslavijo je spet odprta. Tako smo bili obveščeni od poštne uprave. Pošta zdaj sprejema navadna pisma in navadne poštne dopisnice za Jugoslavijo. Paketov, denarnih pošiljk in časopisov se še ne more pošiljati. Poština za Jugoslavijo za navadno pismo do dveh unč teže je pet centov. Na odprti dopisnici mora biti znak za 3 cente.

Piknik priredilo društvo št. 21 ABZ v Denverju, Colo., v nedeljo 1. julija; vršil se bo na vrtu Slovenskega doma na Washington St.

Razvije zastave in piknik naznanja društvo št. 40 ABZ v (Dalje na 2. strani)

Beseda zavezniškega maršala

Zavezniškim vojakom v okupirani Nemčiji je prepovedano sklepati prijateljstva z nemškim civilnim prebivalstvom. Zakaj je tako, je britiški feldmaršal Montgomery povedal Nemcem v svojem radijskem govoru iz Hamburga. Montgomery je nemškemu prebivalstvu govoril sledeče:

"Najbrž se čudite, zakaj naši vojaki niso bolj prijateljski z vami, zakaj se ne zmenijo, če jim voščite dobro jutro na cesti, zakaj se ne igrajo z vašimi otroci. Naši vojaki se ravnavo po ukazih, ki so jim bili dani. Vam se ne dopade to zadržanje. Našim vojakom tudi ne ugaja. Mi smo po naravi prijazni in dobrodružni ljudje, toda ukaz je bil potreben, in jaz vam povem zakaj:

"V prvi svetovni vojni, ki jo je pričela Nemčija, so bile vaše vojske premagane na bojišču. Vaši generali so se podali in v mirovni pogodbi, podpisani v Versaillesu, so vaši voditelji priznali, da je Nemčija zakrivila omenjeno vojno.

"Kapitulacija je bila izvedena v Franciji in vojne operacije se niso vršile na nemški zemlji. Vaša mesta niso bila porušena, kot so bila mesta Francije in Belgije. Vaše armade so odmarširale domov v dobrem redu. Doma pa so vaši voditelji razširili bajko, da vaša armada ni bila nikdar poražena. Pozneje se niso hoteli držati določb mirovne pogodbe. Zagotavljali so vas, da Nemčija ni povzročila vojne in da ni bila poražena. In, ker niste občutili vojne doma, ste mnogi to verjeli.

(Dalje na 2. strani)

KAJ JE INFLACIJA

Inflacija enostavno pomeni znižanje nakupne vrednosti denarja. Nekoliko inflacije že okušamo pri nakupih raznih potrebščin, toda tisti, ki se spominjamo prve svetovne vojne, vemo, da smo imeli takrat v naši deželi znatno večjo inflacijo, dasi je bila takrat vojna krajša in neprimerno manj draga v vseh ozirih. Da nimamo večje inflacije sedaj, se imamo zahvaliti racionalni in določanju najvišjih dopustnih cen za razne potrebščine. V mnogih ozirih, dasi ne v vseh, naš dolar danes prav toliko kupi, kot je v začetku vojne.

V zvezi s tem je zanimivo pogledati, kakšno inflacijo je tekom te vojne pridelala naša zavezniška Kitajska, ki je že osmo leto v vojni z Japonsko. Korespondent ameriške revije "Time," Teddy White, je nedavno poročal iz Cunkinga na Kitajskem, kako drago je življenje tam. Na primer, mesečna pristojbina za telefon je 4,800 kitajskih dolarjev; mesečna hrana za psa 3,000 dolarjev; pepelnik za cigarete 200 dolarjev; kosilo za dva, sestojče iz juhe, dveh skledic riža, porcije sesekljane kokoši in paprike, solate iz poganjkov fižola in gob, stane 2,000 dolarjev; očiščenje in zlikanje obleke 600 dolarjev; mesečna plača za dečka, ki raznaša depše, 11,000 dolarjev; zavojček kitajskih cigaret 400 dolarjev; kosilo za skupino armadnih častnikov v hotelu, ki bi bilo nekoč stalo tisoč kitajskih dolarjev, je pri neki sedanjih priliki stalo 9,600 dolarjev. Kitajski dolar je zdaj vreden nekaj manj kot četrtino ameriškega centa.

GENERAL POROČA NARODU

General Dwight D. Eisenhower, vrhovni poveljnik vseh zavezniških vojnih sil v zapadni Evropi, se je po dolgi odsotnosti v drugi polovici letošnjega junija vrnil v Zedinjene države, da poda svoja poročila in priporočila in sprejme izraze priznanja ameriškega ljudstva. Vrnil se je kot zmagovalček, po absolutnem porazu nemško-italijanske nacifašizma in njegovih priveskov. Največja kombinacija diktatorskih sil z najboljšimi vojnimi strojem nacistične Nemčije na čelu se je zrušila v prah. Nikdar prej v znani zgodovini človeštva niso miroljubna in svobodoljubna sveta izvojevala take zmage nad tiranijo.

Po porazu fašistične Italije je bilo treba poraziti neprimerno močnejšo Hitlerjevo Nemčijo. Tu sta prišli v poštev dve glavni sili: ameriške, britiške, kanadske in francoske armade na zapadu in ruske armade na vzhodu, in sta svoje delo sijajno izvršili. Nacistična Nemčija se je zdrsila pod silnimi udarci zavezniških armad od zapada in vzhoda. Združenim zavezniškim silam na zapadu je poveljeval ameriški general Eisenhower, in je kot tak simbol zmagovalca v vsej zapadni Evropi in v Ameriki. Prebivalstvo Francije, Anglije in Amerike mu je to priznalo s silnimi ovacijami. To je bilo pravilno in razumljivo.

General Eisenhower se je izkazal za izvrstnega vojaka, poveljnika in stratega, toda pri vsem tem je ostal pristi Američan in skromen vojak. Vse časti, s katerimi ga obsiplje hvaležni narod, hoče deliti z vsemi, ki so prispevali k zmagovitemu zaključku vojne v Evropi. Zveznemu kongresu v Washingtonu je brez ovinkov povedal, da zasluži priznanje za zmago v Evropi vsak ameriški in vsak zavezniški vojak, ki je riskiral svoje zdravje in življenje na bojišču. Ponovno in ponovno je poudaril, da še nikdar v nobeni prejšnjih vojn niso bili vojaki izpostavljeni tolikim težočam in nevarnostim kot v sedanjih vojni. Poleg tega je general Eisenhower dal odkrito priznanje vojnim edincam v zaledju, transportaciji, Rdečemu križu ter industrijskim delavcem in drugim delavcem v Ameriki, ki so omogočali dovoljni pritek vseh potrebščin na fronto. Visoko priznanje je dal ruskim armadam, ki so od vzhoda drobile nacistično moč s tako silo, da se je Nemčija zdrsila prej kot je svet pričakoval. Pozabil tudi ni partizanskih armad zaslužnih dežel, ki so mnogo pripomogle k porazu Nemčije in prihranile življenje tisočim ameriškim vojakom.

V vseh svojih govorih in izjavah je general Eisenhower poudarjal, da je za zavezničke prav tako potrebno sodelovanje po vojni kot je tekom vojne. Vojaki, ki so šli skozi grozote vojne, hočejo svetovno organizacijo, ki bo jamčila trajni mir. Prepričani so, da se morejo vsi mednarodni spori rešiti mirnim potom, če je dobra volja na obeh straneh. Mi ne moremo nikdar pričakovati, da bodo imeli vsi ljudje in vsi narodi enake ideje in enake sisteme, toda, če bomo reševali drug drugega, bomo lahko izhajali kot dobri sosedi. General Eisenhower, ki je videl (Dalje na 2. strani)

Vsak po svoje

Znano je, da je Italija insistirala, da naj Julijsko Krajino okupirajo zavezniške čete, ki niso interesirane v sporu, to je, da naj bi bile jugoslovanske čete izključene. Toda, po kompromisu, podpisanim v Beogradu, so se jugoslovanske čete umaknile samo iz dela spornega ozemlja, toda tudi na ostalem ozemlju ostane par tisoč jugoslovanskih vojakov, dasi so oficijelno okupatorji Angličje in Američani. Italijani s tem niso zadovoljni in italijanski zunanji minister Alcide de Gasperi je izjavil, da sta Amerika in Anglija pristavili v ta za Jugoslavijo ugoden kompromis le na zahtevo Rusije. Če je signor Gasperi tozadevno v pravem, in nam se zdi, da je, je to nov dokaz, da imata Slovenija in Jugoslavija v Rusiji lojalno in zanesljivo prijateljico.

Nastopilo je poletje, kar naj bi bil blagohoten opomin dragim rojakom, da si naročijo premog. Prihodnja zima bo huda in dolga.

Mnogi nemški listi, ki izhajajo v Ameriki, besno napadajo Rusijo in bi izzvali vojno z njo rajši danes kot jutri. To je do neke mere razumljivo, kajti Nemci ostanejo Nemci, čeprav postanejo ameriški državljani, in kot Nemci se dobro zavedajo, da so prav Rusi poslali največ nacistov v večna lovišča. Besnenje nemških časopisov proti Rusiji, dasi ni opravičljivo, je vsaj razumljivo. Toda, da jim v tem oziru tako bratsko sekundirajo nekateri listi, ki hočejo veljati za slovenske in slovanske, to je mnogim nerazumljivo. Morda smo tako trdih glav.

Pomanjkanje mesa postaja vedno bolj občutno. Če bo šlo še nekaj časa tako naprej, se bodo otroci pri igranju začeli bahati: Pri nas smo pa danes meso jedli!

Francozi, katerih dežela je všteta v petorici svetovnih vele-sil, so se morali umakniti iz krajev v severozapadni Italiji, katere so bili zasedli in kjer biva-jo Francozi pomešani z Italijani. Do mirovne konference bodo tisti kraji pod okupacijo anglo-ameriških čet in šele mirovna konferenca jih bo lahko prisodila Franciji. Z ozirom na Italijo so se zavezniški poslužili slične taktike napram Franciji kot napram Jugoslaviji.

Pravijo, da je proti nespečnosti dobro vzeti od časa do časa kozareček rakije. To sicer ne privabi spanca, toda žrtvi je nekoliko manj žal, da ne more spati.

Kje je Hitler, nihče ne ve za gotovo; ugibanj pa je dovolj. Zadnje čase se je pričelo govoriti, da je pobegnil na Irsko in se tam skriva. Zakaj se je predsedniku Irske, De Valeri, tako mudilo izraziti nemškemu poslanki, ki sožalje zaradi poročene Hitlerjeve smrti? Ali je skušal s tem prikriti Hitlerjevo skrivališče na Irskem? Nič se ne ve, brez cigane. Irski ves čas vojne v Evropi ni niti z mezinem ganila v pomoč zaveznikom, pač pa je vzdrževala tako zvano nevarnost in z njo nemške in japonske diplomate in špijone v svojem glavnem mestu. Na drugi strani pa so ruske armade pobile ali ujele skoro osem milijonov (Dalje na 2. strani)

NOVA DOBA

GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.2 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XXI. 104 NO. 26

Priprave za bodočnost

Po zaključku vojne v Evropi so se nekatere ameriške industrije, ki so producirale izključno ali delno za vojne potrebe, začele pripravljati za produkcijo civilnih potrebščin. Vojna naročila so bila tu in tam ukinjena, po nekod omejena ali nadomeščena z drugimi. Nikakega dvoma ni, da do konca vojne z Japonsko bodo ameriške industrije morale v prvi vrsti služiti vojnim zahtevam. Te zahteve bodo nekoliko manjše, ker je odpadla ena fronta, in deloma bodo drugačne, ker se vojna na Pacifiku v mnogih ozirih razlikuje od vojne v Evropi. Koliko časa bo vojna z Japonsko trajala, nihče ne ve. Vendar, enkrat bo končana, kakor je bila vojna v Evropi. In takrat bo potrebna hitra preosnova vojnih industrij za produkcijo civilnih potrebščin, da se prepreči velika brezposelnost in da se čim prej zadosti zahtevam za civilne potrebščine. Vsled tega se že zdaj delajo načrti za preosnove vojnih industrij, in po nekod, kjer razmere dovoljujejo, se take preosnove že izvajajo.

Vsaka ustanova mora računati z obstoječimi razmerami, obenem pa se pripravljati za bodočnost. To velja tudi za naše podporne organizacije, med njimi za našo Ameriško bratsko zvezo. Zaradi vojnih razmer so razne naše aktivnosti začasno preprečene ali omejene, toda mi se zavedamo, da moramo našo organizacijo ne samo vzdržati v dobrem stanju, ampak jo okrepiti, da bo mogla zadostiti svojim obveznostim po vojni. Za to potrebujemo stalnega dotoka novih članov, kajti naravni zakoni neprestano redčijo naše vrste. Po vojni utegne postati umrljivost našega starejšega članstva še večja kot je zdaj, kajti naporno delo tekom vojnih časov bo imelo svoje posledice. Da organizacija ne opeša, potrebuje stalnega pritoka novih mladih članov. Te v glavnem dobiva iz vrst našega mladinskega oddelka. Zato je tako važna naša kampanja vpisovanja članov v naš mladinski oddelk. Vsa društva in vsi lojalni člani naj bi torej v tej kampanji skušali doprinesiti svoj pošten del k uspehu. Po nekod je bil odziv že sijajen, ponekod dober in drugod še bo; tako vsaj upamo in želimo.

Kot misleči ljudje v teh časih tudi ne bi smeli pozabiti, da vojne uposlitve ne bodo vedno trajale, da moremo po vojni pričakovati večjo ali manjšo, daljšo ali krajšo brezposelnost. V industrijah, preosnovanih za produkcijo civilnih potrebščin, morda starejšim ljudem ne bo več lahko dobiti uposlitve. In takrat bodo zelo dobrodošli prihranki, ki smo jih privarčevali v časih primeroma dobrih zaslužkov. In najbolj varno so spravljani ti prihranki v vojnih bondih Zedinjenih držav; niso samo varno spravljani, ampak tudi obresti prinašajo. Nobena banka na svetu ni bolj trdna kot je zakladnica Zedinjenih držav, ki garantira te investicije. Nabavimo si tisto, kar neobhodno potrebujemo; drugo pa naj čaka. Po vojni bomo lahko kupili, kar bomo hoteli, najbrž boljše izdelke in po primernejših cenah kot zdaj; če bomo imeli denar. Vsaka lahko miselna potrošnja denarja v teh časih samo povečuje inflacijo in zmanjšuje našo gospodarsko varnost za povojni čas. Kadar ni zaslužkov, ne more biti prihrankov. Hranimo zdaj, ko služimo. In najbolj pametno storimo, če investiramo vse naše prihranke v vojne bonde Zedinjenih držav.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nov nemških vojakov, kar je bil nedvomno znaten prispevek za poraz Nemčije in skupno zmago zaveznikov. Zdaj Irce in njihovi priveski skačejo, ker Rusija s primerno avtoriteti govori v zboru narodov, Irce pa nihče nič ne vpraša.

Mnoge ameriške gospodinje, ki so nekoč veliko svojega prostega časa porabile z ogledovanjem izložb v modnih trgovinah, se zdaj zabavajo z romanjem od mesnice do mesnice, iskajoče jete in podobnih mesnih nadomestil. Slične izkušnje imamo tobakarji že dolgo z ozirom na iskanje našega priljubljenega ka-

dila. Podajmo si roke, sokoli in sokolice, tobakarji in kuharice!

Sedanja vojna nas je z ozirom na zemljepisje mnogo naučila. Na primer, koliko jih je bilo pred sedanjim vojno med nami, ki so vedeli, da so Krivoj rog, Babji jar, Medvedogorski, Dvinsk, Minsk in Pinsk in Jalta v Rusiji? Ali, da so Alemein, Bone, Bongie, Bengazi in Bizer-ta v Afriki? Ali, da so Gualdancanal, Wewak, Truk, Okinawa, Iwo in le otoki v Pacifiku? Ali, da so Mayeux, Caen, Avranches, St. Lo, Falaise in Le Mans v Franciji? Ali, da so Dachau, Flensburg in Buchenwald v Nemčiji? Ali, da so Hama,

Homs in Houran na Srednjem vzhodu? Ali, da so Venčov in Fučov, Honan in Hunan, Nanking in Nanning, Hangkov in Hangčov, Kiangsi in Kvangsi na Kitajskem? Zdjaj to vemo, toda, koliko časa bomo vedeli, ne vemo.

Prijatelj Cahej filozofira, da dokler ima Jugoslavija par tisoč vojakov v Trstu, civilne uprave v krajih, ki jih imajo zasedene anglo-ameriške čete, in popolno okupacijo nesporno slovenskih in hrvatskih krajev Julijske Krajine, smemo pričakovati, da bo mirovna konferenca zadevo pravično rešila za Jugoslavijo. Maršal Tito drži škorenj med vrati Julijske Krajine, da jih Anglija ne more zaloputniti.

V običajnih naznanilih rojstev novih državljanov navadno čitamo, da je štorklja obdarovala srečni zakonski par z zalo hčerko ali čvrstim sinčkom. Nikdar ne čitamo o kislem ali jokavem pamžu. Same zale hčerke in čvrsti sinčki se rodijo. Ali ni čudno, kako se včasih v poznejšem življenju te zale hčerke in čvrsti sinčki izpremenijo!

V poročilu iz Urada za vojne informacije smo nedavno čitali, da so britiške okupacijske oblasti na Koroškem priznale posredovalni odbor 12 domačih konservativcev. Ta odbor naj daje priporočila glede civilne uprave in naj tvori vez med vojaško komando in domačim prebivalstvom. To bi se vse lepo slišalo, če ne bi bilo poročano, da je v tej dvanajstoriški tudi en Slovenec, za repek. Sto tisoč koroških Slovencev ima v tem odboru samo enega zastopnika. Taka je in taka je vedno bila angleška pravica in ljubezen do Slovanov.

Svoboda časopisja v tej deželi je velika, kar je vse hvale vredno. Žal, da dostikrat to svobodo zelo enostransko izrabljajo veliki časopisi, katere lastujejo bogati posamezniki ali pa male skupine bogatašev. Citatelji svobodono čitajo, kar jim je predloženo, ter se strinjajo, ali pa ne, toda smernice velikega lista, ki ga kontrolirajo bogataši, ne morejo spreminiti. Glavni dohodki takih listov so oglasi, od bogatih korporacij, in smernice lista logično zagovarjajo interese bogatinov. Svoboda časopisja je lepa in demokraciji potrebna reč. Napačno pri tem je le, da je lahko izrabljena v interesu posameznikov in proti interesu splošnosti.

Nekateri ljudje ne morejo nobene tajnosti obdržati zase. Na primer, neki ameriški korespondent je en dan prezgodaj izblebel V-E Day, in nedavno je neki angleški politični kandidat prezgodaj izblekel, da se bo prihodnja konferenca velike trojice, Trumana, Churchilla in Stalina, vršila v Berlinu. Beli hiši ni kazalo drugega kot potrditi vest, ki je že krožila po Angliji.

Mi imamo zelo dobro upanje, da bo Jugoslavija na prihodnji mirovni konferenci dobila poštene in pravične meje, tako na Koroškem kot na Primorskem. In, ko se to zgodi, ali bo hudo nekaterim prerokom, ker se njihove samozavestne napovedi niso uresničile!

Vprašanje, kaj je bilo prej, kokaš ali jajce, v današnjih časih nima več pomena. Danes ni na trgu niti kokaš niti jajce. Zdjaj ni važno, kaj je bilo prej, ampak, česa ni zdaj!

Nepokinkani dobrotniki človeštva so nekam v rožni mesec junij vstulili praznik očetov. Prijatelj Cahej sodi, da je ta posili praznik, dan očetov, tako malo potreben in tako malo gor vzeti, kot v starem kraju ta-mali pust, ki ga Blaznikova pratika niti namalanega ni imela.

A. J. T.

SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Claridge, Pa., za dan 4. julija popoldne. Prireditev bo na Slovenskem hribu blizu Slovenskega doma v Claridgeu.

Slovenski dan bo prirejen v nedeljo 8. julija na vrtu Slovenskega društvenega doma v Euclidu, Ohio. Mesto Euclid se tesno drži mesta Clevelanda. Na prireditvi bodo sodelovali slovenski pevski zbori, podružnice SANS in JPO,SS in nastopili bodo odlični govorniki. Slovenski dan se bo vršil v proslavo zmage nad nacifašizmom.

Slovenski klub za fond zmage v Gowandi, N. Y., priredi v nedeljo 8. julija piknik na Mentlejevih prostorih.

Uredništvo Nove Dobe sta pred nekaj dnevi obiskala Jože Zelenc iz Waukegana, Ill., in John Opeka iz Barbertona, Ohio.

V Indianapolisu, Ind., je umrl John Kovach, star 71 let, član društva št. 45 ABZ, in društva št. 52 KSKJ. Zapuščila scprogo. Doma je bil iz občine Studene pri Krškem na Dolenjskem in je bival v Ameriki 42 let.

V Windberu, Pa., je nagloma umrl za srčno hibo John Yordan, star 54 let, predsednik društva št. 204 ABZ.

V Evelethu, Minn., sta v razdobju par tednov preminili dve članici tamkajšnjega društva št. 25 ABZ, in sicer Frances Skerjanc, stara 68 let in soproga Antona Skerjanca, ter Ana Skerjanc, stara 69 let, soproga Martina Skerjanca. Omenjeni sta bili soprogi dveh bratov Skerjancev; poleg njihju zapuščata več sorodnikov.

V Clevelandu, O. je po kratki bolezni umrl Frank Birtich, poznani lastnik gasolinste postaje na E. 9th St. in Lakeside Ave. v Clevelandu. Pred leti je lastoval trgovino v Akronu. Zapuščala soprogo in hčerko.

KOMENTAR O SODOBNIH DOGODKIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Avstrije v glavnem odvisna od prijateljskih odnosov s svojimi slovenskimi sosedi — Čehoslovaški in Jugoslavijo.

Podobno se je izjavila tudi avstrijska organizacija v Ameriki "Free Austria Action," kakor, seveda, Korošci sami. Razvidno je torej, da bodo jugoslovanske zahteve glede Koroške ugodno rešene, če bodo zavezniki pustili, da se Jugoslavija in Avstrija o vprašanju sporazumeta in rešitve zadevo brez vmešavanja neprizadetih narodov. Ogorčenje Slovencev glede novega položaja na Koroškem po prihodu angleških čet je torej več kot upravičeno. Izjava maršala Tita, da bodo zavezniki sami odgovorni za posledice, je umestna in pravilna.

Napetost glede okupacije Trsta in upravljanja primorskega ozemlja do končne rešitve teritorialnih zahtev Jugoslavije na mirovni konferenci, se je poleg spoznanja, da se bo prihodnja konferenca velike trojice, Trumana, Churchilla in Stalina, vršila v Berlinu. Beli hiši ni kazalo drugega kot potrditi vest, ki je že krožila po Angliji.

Nepokinkani dobrotniki človeštva so nekam v rožni mesec junij vstulili praznik očetov. Prijatelj Cahej sodi, da je ta posili praznik, dan očetov, tako malo potreben in tako malo gor vzeti, kot v starem kraju ta-mali pust, ki ga Blaznikova pratika niti namalanega ni imela.

A. J. T.

ozemlja, ki je od 1918 naprej pripadalo Italiji. To bi tudi značilo, da dosežen sporazum predstavlja velik kompromis, pri katerem so zavezniki popustili 80%, Jugoslavija pa 20%. Jugoslavija si je obenem obdržala pravico po nadaljnjih zahtevah vsega spornega ozemlja, vključno Trst, Gorico in Pulj. Okrog 2.000 jugoslovanskih vojakov pa ostane v izpraznjenem ozemlju in ti so podvrženi komandi feldmaršala Alexandra. Nadaljne podrobnosti so podvržene sporazumu med Jugoslavijo in Alexandrom.

"Ona Jugoslavija, ki se je borila, ne zahteva ničesar drugega, nego da bodo vsi njeni narodi v okvirju njenih mej," je dejal Tito v Ljubljani. "To je naša stara pravda!"

Mi ameriški Slovenci pač moramo vzeti ta sporazum in kompromis brez kričanja in protestnih demonstracij, dasiravno smatramo, da je Jugoslavija upravičeno zahtevala okupirane vsega osvobojenega ozemlja, vključno Trsta. Protestne demonstracije bi služile za provokiranje italijanskih elementov v Ameriki, ki uživajo simpatije Velike Britanije in tudi nekaterih krogov v Washingtonu. To bi nam več škodilo kot pa koristilo, kajti krivdo za prepire bi oprtili na naše rame. Pomniti je treba predvsem, da gre sedaj le za začasno okupacijo osvobojenega teritorija in ne za končno razrešitev mej med Jugoslavijo in Italijo.

V svojem ljubljanskem govoru se je Tito dotaknil tudi usode narodnih izdajalcev, onih, ki so doma ruvali proti osvobodilni vojski in sodelovali z Nemci, in onih, ki so odnesli pete in iz tujine vodijo propagando proti Novi Jugoslaviji.

"Roka pravice, roka osvete našega naroda je že dosegla ogromno večino vseh teh," se je izrazil Tito, "le nemu malemu delčku se je posrečilo pobegniti izven naše dežele pod okrilje pokroviteljev. Ta manjšina ne bo nikoli več videla teh naših krasnih planin in cvetočih poljan. Če bi se to zgodilo, bi bila zanje je zelo kratka doba. Vsakdo onih, ki bi si usojal krhati naš patriotizem, naletel bi na granitno steno, ob kateri bi si razbil ne samo nos, temveč tudi glavo..."

To niso prazne besede. Zanimale bodo zlasti nekatere gospode v Ameriki, ki še vedno fanatično računajo na povratek v staro domovino, potem ko bodo "svet sprebrnili." Nam se zdi, da jim je že odklenalo. Slovenski narod se ni boril štiri leta in umiral zato, da bi zopet nad njim gospodarila stara garda, ki ni hotela in tudi sedaj ne mara razumeti, da hoče ljudstvo svobodo, politično in gospodarsko svobodo. In poskrbel je, da mu te svobode nikoli več nihče ne odvzame.

Kar se je zgodilo v Sloveniji in Jugoslaviji v zadnjih štirih letih, je posledica stoletnega zatiranja vladajočih klik. Vse doprinose do veličastne zmage je priboril narod sam. A njegova največja zmaga je bila utrditev edinstva vseh zdravih in zavednih elementov v borbi za skupni cilj. Prebudili so se tudi nekateri onih, ki so tej borbi nasprotovali, ki se niso zavedali globljene narodne sile, ki je velevala neizprosno boj proti vsem, ki so stregli narodu po svobodnem življenju. Svojo pot so vsmerili s potom naroda. Nič čudnega torej ni, če čitamo v seznamu poverjenikov prve slovenske vlade tudi ime bivšega jugoslovanskega ministra Franca Snoja.

Narod je pravičen sodnik.

Mirko G. Kuhel, tajnik SANS.

PADALO ALI PARASUT

(Nadaljevanje s 1. strani)

Parasuti se rabijo ne samo za dostavljanje vojakov za sovražno črto, ampak tudi za dostavljanje raznih potrebščin, kot ži-

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1898

GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

IZVRŠEVALNI ODESEK:

Predsednik: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
1. podpredsednik: Frank J. Kress ..... 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
2. podpredsednik: Anton Krapenc ..... 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
3. podpreds.: Mary Kershnik 739 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.
4. podpredsednik: Steve Mauer ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
5. podpredsednik: Cyril Rovanske ..... 452 E. 149 St., Cleveland 10, Ohio
6. podpredsednik: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Mont.
Tajnik: Anton Zbašnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Frank Tomsich, Jr. .... AFU Bldg., Ely, Minn.
Blagajnik: Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

NADZORNI ODESEK:

Predsednik: John Kumse ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
1. nadzornik: F. E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. nadzornik: Matt Anzele ..... Box 12, Aurora, Minn.
3. nadzornik: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St., Denver 16, Colo.
4. nadzornik: John Tomazic ..... 1763 E. 36th St., Lorain, Ohio

FINANČNI ODESEK:

Janko N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Frank J. Kress ..... 217-57th St., Pittsburgh, Pa.
F. E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Building, Ely, Minnesota

ODESEK ZA PRAVILA:

Janko N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Building, Ely, Minnesota

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish ..... 1073 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1. porotnica: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota
2. porotnik: Anton Erzen ..... R. D. No. 1, Turtle Creek, Pa.
3. porotnica: Mary Balint ..... Route 1, Box 656, Enumclaw, Wash.
4. porotnica: Fannie Jenko ..... 1118 Clark St., Rock Springs, Wyo.

Lestvica nagrad, ki jih plačuje

Ameriška bratska zveza

OD 1. JUNIJA 1945 NAPREJ

Za nove odrasle člane

NAČRT "D"	NAČRTA "E" IN "F"
Za \$ 250.00 zavarovalnine \$ 1.50	Za \$ 250.00 zavarovalnine \$ 2.00
Za \$ 500.00 zavarovalnine \$ 2.50	Za \$ 500.00 zavarovalnine \$ 3.00
Za \$ 1.000.00 zavarovalnine \$ 5.00	Za \$ 1.000.00 zavarovalnine \$ 6.00
Za \$ 1.500.00 zavarovalnine \$ 7.50	Za \$ 1.500.00 zavarovalnine \$ 9.00
Za \$ 2.000.00 zavarovalnine \$ 10.00	Za \$ 2.000.00 zavarovalnine \$ 12.00
Za \$ 3.000.00 zavarovalnine \$ 15.00	Za \$ 3.000.00 zavarovalnine \$ 18.00
Za \$ 5.000.00 zavarovalnine \$ 25.00	Za \$ 5.000.00 zavarovalnine \$ 30.00

Za nove mladinske člane

NAČRT "D"	NAČRTA "JA" \$1.00	NAČRT "JB" \$3.00	NAČRT "JD"
Za \$ 500.00 zavarovalnine \$3.00	Za \$ 250.00 zavarovalnine \$1.50	Za \$ 500.00 zavarovalnine \$3.00	Za \$ 1.000.00 zavarovalnine \$5.00

Nagrade za nove mladinske ali odrasle člane so plačljive potem, ko je novi član uplačal šest mesečnih asesmentov in se imajo izročiti članu, ki je novega člana pridobil.

vil, municije, radijskih aparatov itd. Parasuti preprečijo razbitje takih potrebščin. Parasuti tudi na ta način prinašajo pomoč v puščavi ali v gozdih ali na morju izgubljenim vojakom.

Najboljši parasuti so iz svile. Dobro nadomestilo sta nilon in rajon. Za tovore se rabijo parasuti in posebno pripravljene bombaževine, za neke vrste bombe pa papir.

Parasuti za posamezne osebe so opremljeni z malimi količinami kondenziranih živil, nekaterimi zdravili in drugimi nujnimi potrebščinami za osebo, ki po odskoku iz letala pristane na suhem ali na morju, daleč od pomoči.

BESEDA ZAVEZNIŠKEGA MARŠALA

(Nadaljevanje s 1. strani)

"Ko so vaši voditelji začeli propagirati novo vojno, ste jim poskali. In ponovno, po letih razdejanja in trpljenja, so bile vaše armade poražene. To pot pa so zavezniki odločni dati vam končni poduk. Ne samo z dejstvom, da ste bili poraženi, ker o tem se boste sami prepričali, ampak tudi s tem, da vam dokažejo, da ste bili vi krivi te nove agresije. Ako se to jasno ne dokaže vam in vašim otrokom, bi nas vi utegnili zaplesti v tretjo svetovno vojno.

"Tekom vojne so vam vaši voditelji prikriivali pravo sliko Nemčije, ki je bila očitvena vsakemu izven Nemčije. Zdi se, da so mnogi med vami mislili, da kakor hitro bo vojna končana, boste spet lahko prijatelji z našimi vojaki, kakor da se ni nič zgodilo. Toda zgodilo se je preveč.

"Naši vojaki so videli, koliko prijateljev je bilo ustreljenih, koliko žensk in otrok je bilo iz-

stradanih do smrti. Oni so videli grozne reči v deželah, kjer so vaši voditelji vodili vojno. Vi mislite, da niste odgovorni za te reči. Vendar, bilo je nemško ljudstvo, ki je postavilo te voditelje. Dokler so bili vaši voditelji uspešni, ste bili veseli in ste se smejali.

"Tukaj so naši ukazi in mi smo jih izdali, da obvarujemo vaše otroke in ves svet ponovne take vojne. Ne bo vedno tako. Mi smo krščanski ljudje, ki smo pripravljani oprostiti, ki smo pripravljani biti prijateljski in se smejati. Naš cilj je popolnoma uničiti nacijski sistem. Zdjaj je še prezgodaj soditi, da smo to dosegli.

"Ako so vaši otroci dovolj stari, čitajte jim to, kar sem vam tu povedal, in poskrbite, da bodo razumeli. Raztolmačite jim, kaj je pravi vzrok, da jih angleški vojaki ignorirajo."

GENERAL POROČA NARODU

(Nadaljevanje s 1. strani)

vojno od blizu, je eden največjih propagatorjev pogojev za svetovni mir. V vrhovnem poveljstvu okupacije Nemčije bo general Eisenhower zastopal Zedinjene države. Zdi se, da je to zelo dobra izbira.

Eisenhower ima zaupanje Amerike, Rusije, Anglije in Francije, on veruje v sodelovanje vseh svobodoljubnih narodov za vzdrževanje svetovnega miru in sovražni vojno prav tako iz globine srca kot vsak preprost vojak, ki je osebnostno skušil vse njene grozote.

Braji in sestire, ne pozabite, da je v teku kampanja vpisovanja novih članov v mladinski oddelk Ameriške bratske zveze, in da so vsak mesec razdeljene nagrade v gotovini štirim najbolj uspešnim društvom.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
American Fraternal Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

WHEN THE BOYS COME HOME --

Today and tomorrow, more and more of our AFU Yanks shall be returning home. Some shall stay and others will go on to the Pacific to finish the final phase of this war. Those coming home to stay will again join the ranks of civilians. It is up to us to help the returning serviceman in every way possible. Treat him just like anyone else. Although he has suffered and spent many months away from home, underneath his outward appearance, he is still the same lad who went away. He doesn't want pity nor anyone to fuss over him. He asks only to be accepted again on equal footing with the rest.

Many of our AFU lodges, especially the English-speaking lodges, have been more or less inactive because the boys were gone; the boys who played on our baseball and bowling teams. It is not too early to begin to plan our sports' activities again. Plans can be made and discussed at our lodge meetings for next season's sports' activities. Members should attend their respective lodge meetings regularly and participate in these discussions. Only by a well-planned, well-organized set-up can you have success in any chosen field.

The various government bureaus are providing the returning servicemen for their medical, employment and other similar needs. However, our lodges can play a chief role in recreation for these returning men. Sports events have always attracted our youth and they often mention bygone days of lodge sports in their letters to us back home. Now is the time to begin to plan for the coming year in regard to sports events.

Let's all get together now and show that fraternal spirit which is the backbone of our Union. Plan that bowling league and baseball team now so that when the boys come home they can step in and take up where they left off when they joined Uncle Sam's fighting forces.

A good sports program in any lodge will also attract new members and keep your lodge out in front in publicity and prominence. So let's get down to work now and all pull together for an active AFU program for the future. It can be done and successfully if every member takes an active part. The returning serviceman will also appreciate it. Be an AFU Booster and do your share in helping it to progress and grow as it has so well in the past. Our help is needed for our fraternal future so let's all pitch in and do the job well!

Thought For The Day At Graduating Time

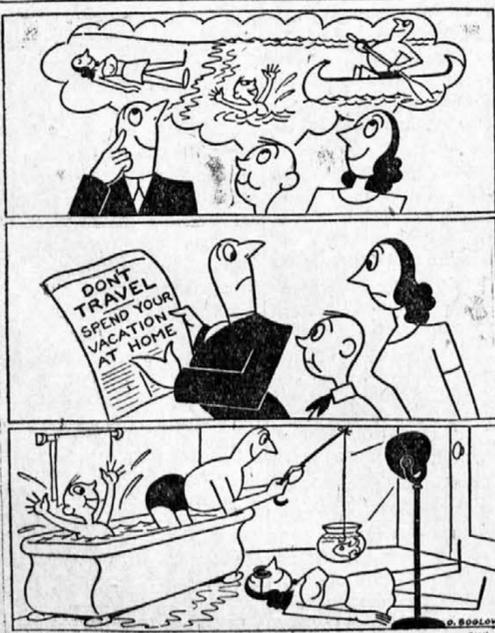
The graduates are going forth—
God bless them every one!
To run this hard and stubborn world
Just as it should be run.

The world has garlands and applause
At graduating time;
But may forget him the next day,
When he attempts to climb.

Life is a battle where each one
Must seek and hold his own,
He who would rise above the clouds
Must scale the heights alone.

This is the rule of life today,
As it has ever been:
The world bestows its smiles on those
Who have the strength to win.
Beneath all outward semblances
It looks for merit true.
It little cares how much you know,
But asks, what can you do?

—Author unknown.

Lodge No. 40 to Dedicate Flag On July Fourth

Claridge, Pa.—On the Fourth of July, Lodge No. 40, AFU will hold its flag dedication which will be followed by a picnic. First, I would like to take this opportunity to thank all those who helped make our recent combined picnic a great success. It was truly a great success as we had a much larger crowd than we had anticipated and we ran short of pork for which I sincerely apologize to all.

Now back to the Flag Dedication. This dedication will take place on Slovene Hill near the National Home at Claridge, Pa. The dedication program will begin at 3:30 p. m. and the program will be a very appropriate one for the occasion, including singing, music and speeches.

Following the dedication, the picnic will get under way. There will be dancing to the music of Paul Dolinar of Library, Pa. and he certainly can dish out the music. There will be all kinds of games and refreshments will also be served. For sanitary reasons there will be only bottle beer served.

Now folks, here it is again: PORK and a good supply of it, will be served. This time it will be two roast pigs for we don't want to be caught being short on it again.

Don't miss this great affair; everybody is welcome. So come one, come all and have a good time. Fraternal regards to all.

John Regina, Sec'y
Lodge No. 40, AFU
Claridge, Pa.

Don't Sell, Trade Trophies in U. S., War Dept. Warns

Washington.—Return of war trophies to the United States for sale or barter is strictly forbidden, the War Department has stated.

"The return of several of any similar items of enemy equipment by an individual," the department said, "may be considered an indication of intent to traffic in war trophies and can be cause for confiscation of all such items shipped or brought into the United States by the individual."

In another clarification of regulations governing war trophies, the department reminded that various state and federal laws affect transportation, registration and ownership of certain weapons, which may include rifles, small arms, bayonets, swords, blackjacks, billies, metal knuckles and the like. Violation of these laws may result in confiscation of the weapons and prosecution of persons who have them in unauthorized possession.

Vacations are always too short, aren't they? But accidents can make them even shorter! The Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council suggest that you plan your vacation so you can enjoy every hour of every day—and not waste any time nursing injuries. Remember to work into that vacation mood gradually. Don't overexert yourself on first day—or burn yourself to a crisp. Vacations were made for fun!

American Fraternal Union Members Serving Our Country

2,235

News of AFU Yanks

Corp. Louis Verch writes this week from Iceland. He is with the engineers there. The weather there is pretty good, he writes. He says:

"Everything is going along fine. We have a new battalion commander and he is 'tops.' I am looking forward to returning to the states sometime in September. I hope I get the chance to see the 'Fighting Irish' and 'Pitt Panthers' in the Pitt stadium in October of this year.

"I would like to ask all GIs in the American, European and Pacific theaters of war to exchange with me, foreign notes—money. I am far from my goal. I will exchange various bills with anyone who cares to do so. Let me hear from you."

Anyone wanting to get in touch with Corp. Verch can get his address by writing to the Nova Doba for it. Army censorship does not permit us to publish his address, as yet. And your editor wishes to thank Corp. Verch for the "krona" from Iceland as well as the stick of gum. Good luck to you, Louis, and I hope you hear from other AFU Yanks who want to exchange foreign money with you.

First UNRRA Ship Reaches Split Harbor

Washington.—The first UNRRA ship, a freighter of the Yugoslav merchant fleet Dubrovnik, arrived in Split with 3,300 tons of food, clothes, medicine and heavy farm implements, which is the first cargo planned, loaded and delivered by UNRRA, said a TANJUG dispatch relayed to the Office of War Information.

Among the cargo are 320 trucks and tractors, 65 complete hospitals "with beds for thousands of patients," and other supplies, the dispatch added.

The dispatch quoted the UNRRA chief for Yugoslavia, Sergejick, as declaring that "UNRRA now intends to deliver not only considerable tonnage of first aid articles, but also an ever growing quantity of industrial materials. 'Dubrovnik' is the first of many United Nations ships which will henceforth reach Yugoslavia with materials and goods to replace material which the country voluntarily sacrificed for the com-

Invitation to Picnic In Gowanda, N. Y.

Gowanda, N. Y.—The Slovenian Club Victory Fund is having a picnic at Mentley's Grove on Sunday, July 8th. The grounds will open at noon with a softball game as the first attraction of the day. There will also be games for the kiddies as well as the grown-ups. Plenty of refreshments and drinks will also be on hand. Music for dancing will be furnished by the popular "Harmony Boys" Orchestra. The proceeds of this picnic will go to the soldier's fund. Everyone from far and near is invited to this grand affair.

Gowanda has lost three Slovene boys in the European and Pacific theaters of war. They are Mirko Pavlin, Bill Kordan, and Leo Selan. Deepest sympathy is extended to their families and we know that these boys did not die in vain. May they rest in peace.

Wish speedy recoveries to Mrs. Frances Majcen and Jacob Krall Sr. V-E Day stirred up quite a bit of excitement in this little town. If you want more details about it you'll have to see our Mayor of Hidi, Bohinc. Guess us girls will have to take better care of him as he almost landed in "heaven" that day. Pretty close shave, huh Mayor? The annual two-day picnic will be held at Mentley's Grove on July 21 and 22. More details about this picnic will be given at a later date. So long until next week and keep buying War Bonds to help speed V-J Day.

Violet Widgay
Lodge No. 89, AFU
Gowanda, N. Y.

Bad Addressing Cuts Yank Mail

Washington.—The Office of War Information said today:

The government needs and asks its citizens this week of the war against Japan to:

BE SURE your overseas letters are correctly addressed and packages securely wrapped. Because of incorrect addressing, 15 per cent of all overseas mail never reaches servicemen.

GET our battle-damaged ships back into the fight by taking and keeping a ship-repair job on the West Coast. The need is critical. See your local United States Employment Service office.

KEEP ON salvaging urgently needed tin cans. Japan still controls all sources of our pre-war tin supply.

RECONDITION your furnace and install fuel-salvaging controls now to keep warm next winter on your smaller share of scarce heating fuels.

REPLANT your victory garden at once if bad weather has made it necessary, or start one if you have not. There is still time to insure your own store of vegetables.

Nearly 2,000 persons were killed in grade crossing accidents last year, according to the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council. So, when you drive, remember to Stop, Look and Listen! It's the surest way of staying alive and well.

mon cause, in addition to the millions of irreplaceable lives."

—Office of War Information

BRIEFS

Postal service between the United States and Yugoslavia has been resumed. We were notified of this by the U. S. Post Office. You may now mail a letter or plain penny post-card (not pictorial) to Yugoslavia. Packages, money orders and newspapers are not permitted. A regular letter, (2 oz.), may be mailed for 5 cents postage. A plain post-card may be mailed for 3 cents.

Lodge No. 21, AFU of Denver, Colo., will hold a picnic on Sunday, July 1st at the Slovenian Home grounds on Washington St.

A flag dedication program and picnic will be held by Lodge No. 40, AFU of Claridge, Pa. on July 4th. The affair will be held on Slovene Hill near the Slovenian Home in Claridge.

"Slovenian Day" will be held on Sunday, July 8th on the grounds of the Slovenian Society Home in Euclid, Ohio. A very good and interesting program is being planned. The public is cordially invited to attend and help celebrate the victory over nazi-fascism.

The Slovenian Club of Gowanda, N. Y. will sponsor a picnic on Sunday, July 8th at Mentley's Grove. The proceeds go to the Victory Fund.

Visitors to the Nova Doba office the past week were Mr. Joseph Zelenc of Waukegan, Ill., and Mr. John Opeka of Barberton, Ohio.

Do you know that too many Americans literally walk themselves to death? A special study of traffic accidents in 68 large American cities—by the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council—show that more than half the fatalities were pedestrians. So, don't let yourself get careless about crossing with the lights, or about obeying the traffic regulations, which are meant for you as well as for the motorist. In other words, use your head as well as your feet!

We Don't Mean To Stare, But --

Sailor, soldier, marine, forgive us if we seem rude and stare at you on the street, on the bus, on the streetcar. We don't intend to be rude, we are just thinking—thinking of that husband, brother, son or father, who wears a uniform like yours. As one Mother put it, "Every time I see a sailor who is blonde like my son, I want to put my arms around him." Another young war-wife said, "When I see a tall dark-haired marine, I see the face of my hubby beneath the rim of his hat."

So you see, soldier, sailor and marine, we don't really stare—we only search your face hoping that you will look like our boy who is far away. We don't mean anything wrong, we are just reminded of our boy who happens to wear the same khaki-suit, sailor or marine suit as yours. We stare at your overseas ribbons, wondering if you were in the same far-off place as our boy.

In short, when we seem to stare at you, we are really picturing the face of our loved ones in that uniform. So Yank, if you feel hurt when we stare, please forgive us for we mean no harm—we're only remembering our GI Joe!

Penicillin Prices

Less than two years ago, producers were frantically trying to enlarge their production of penicillin to meet the tremendous demand for this wonder-working substance for the Armed Forces. Now, not only has that goal been exceeded far enough to allow placing penicillin in civilian drug stores and hospitals, but actually production has reached the point where a price war of at least minor proportions is in progress.

Improvements in production methods and yields so far effected enable production at far less cost than was originally estimated. This wonderful drug, hailed as the most valuable development of modern medicine during the war period, is now available to any physician needing it.

The ideal Gift to send overseas

A WAR BOND V-Mail Gift Certificate

BUY YOUR BOND HERE

WAR FINANCE DIVISION • U. S. TREASURY DEPARTMENT

AMERICAN FRATERNAL UNION

Founded July 18, 1898
HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA

SUPREME BOARD

EXECUTIVE COMMITTEE:

President: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
1st Vice-Pres't: Frank J. Kress ..... 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
2nd Vice-Pres't: Anton Krapenc ..... 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
3rd Vice-Pres't: Mary Kershnik, 739 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.
4th Vice-Pres't: Steve Mauser ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
5th Vice-Pres't: Cyril Rovansk ..... 452 E. 149 St., Cleveland 10, Ohio
6th Vice-Pres't: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Mont.
Secretary: Anton Zbasnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. .... AFU Bldg., Ely, Minn.
Treasurer: Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Medical Examiner: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Editor-Mgr. of OWI Organ: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

AUDITING COMMITTEE:

President: John Kumse ..... 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio
1st Auditor: Frank E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2nd Auditor: Matt Anzele ..... Box 12, Aurora, Minn.
3rd Auditor: Frank Okorez ..... 4750 Pearl St., Denver 16, Colo.
4th Auditor: John Tomazic ..... 1763 E. 36th St., Lorain, Ohio

FINANCE COMMITTEE:

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Frank J. Kress ..... 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
Frank E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Anton Zbasnik, Secretary ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota

COMMITTEE ON BY-LAWS:

J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio
Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Anton Zbasnik, Secretary ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1st Judiciary: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota
2nd Judiciary: Anton Erzen ..... R. D. No. 1, Turtle Creek, Pa.
3rd Judiciary: Mary Ballint ..... Route 1, Box 65, Enumclaw, Wash.
4th Judiciary: Fannie Jenko ..... 1118 Clark St., Rock Springs, Wyo.

Human Skins

Nazis Used Tattooed Ones For Lamp Shades

Human skins were used as lamp shades at one concentration camp in Germany, Lt. Mary E. Hunt, nurse with the Seventh Army, reported in a letter to her parents, "Mr. and Mrs. Joseph Stonich, Ely, Minn. Lt. Hunt wrote:

"At this camp they had started a fad of taking extensively tattooed prisoners, killing them, and having them skinned. The skins were then tanned and made into lamp shades, wall pictures, book ends, and so forth. Forty of these were found in an S. S. office and quarters.

"We took pictures of the heaped up dead bodies of starved and tortured victims. Some of the soldiers said that they wanted to keep on fighting until all of the Germans were killed. That is a horrible thought, but I can understand it after seeing the concentration camps."

—Reprint from "Ely Miner."

FASCINATING FLOWERS

Here's a message to fathers from the Greater Cleveland Safety Council: Even though your youngster may be fascinated by the whirring lawnmower, keep him at a safe distance from those dangerous blades. Be sure, too, that you keep the mower put a way where you or someone else won't stumble over it and get a cut or a fall. Accidents at home mean absence from work—and that means advantage to the Japs.

Wives and Relatives Can't Join Soldiers Overseas, Says Army

Washington. — No change is contemplated in current War Department restrictions against dependents of Army personnel joining their husbands and relatives stationed overseas.

Reasons for the policy are shortage of transportation caused especially by acceleration of operations in the Pacific; shortage of food outside continental United States, which necessitates shipment of food to personnel overseas; shortage of housing facilities and unrest in occupied areas.

Personnel in a few special categories may be sent overseas as exceptions to the general policy. Dependents who are members of the Women's Army Corps, Army Nurse Corps, American Red Cross and United Service Organizations may be ordered to the same theater of operation as their husband or relatives in the Army, but only on the basis of military necessity and without regard for personal relationships.

—Army Times.

Here's a high-g geared limerick for you from the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council:

A dashing young driver named Bill
Drove recklessly down a steep hill
Said he: "I'm renowned
For covering ground."
But, alas, now the ground covers
Bill!

The Soviet-Jugoslav Treaty of Friendship and Mutual Assistance

The Presidium of the Supreme Soviet of U. S. S. R. and the Board of Regents of Yugoslavia, determined to carry on the war against the German invaders to the end, desiring further to strengthen the friendship existing between the peoples of the Soviet Union and Yugoslavia who are waging a joint struggle against the common enemy, Hitlerite Germany, expressing their unbending will to secure close cooperation between the people of both countries and all the United Nations in time of war and in peace, to make their contribution to the cause of postwar organization of peace and security, confident that the consolidation of friendship between the Soviet Union and Yugoslavia meets vital interests of both peoples and will serve in the best possible manner the cause of further economic development of both countries, have decided to conclude with this end in view the present treaty and have appointed as their plenipotentiaries:

For the Presidium of the Supreme Soviet of the Union of Soviet Socialist Republics, V. M. Molotov, People's Commissar for Foreign Affairs of the U. S. S. R.; for the Board of Regents of Yugoslavia, Marshal Josip (Broz) Tito, President of the Council of Ministers of Yugoslavia, who, after an exchange of their credentials found in due form and good order, agreed upon the following:

ARTICLE ONE

Each of the High Contracting Parties will continue jointly with all the United Nations the struggle against Germany until final victory. The High Contracting Parties undertake to render each other military and other assistance in their struggle by every means at their disposal.

ARTICLE TWO

In the event of one of the High Contracting Parties in the postwar period finding itself involved in hostilities with Germany, the latter having resumed her aggressive policy, or with some state united with Germany directly or in any other form in such a war, the other High Contracting Party will immediately render to the Contracting Party involved in hostilities military

ARTICLE THREE

The High Contracting Parties declare that they will participate in a spirit of most sincere collaboration in all international actions to ensure peace and security of nations and will contribute their full share towards the materialization of these lofty aims. The High Contracting Parties declare that the application of the present treaty will conform to international principles in the adoption of which they have participated.

ARTICLE FOUR

Each of the High Contracting Parties undertakes not to conclude any alliance and not to take part in any coalition directed against the other High Contracting Party.

ARTICLE FIVE

The High Contracting Parties declare that after the termination of the present war they will continue to act in a spirit of friendship and collaboration with a view to further development and consolidation of economic and cultural ties between the peoples of the two countries.

ARTICLE SIX

The present treaty comes into force immediately upon being signed and is subject to ratification within the shortest possible time. The exchange of the ratification instruments shall be effected in Belgrade as soon as possible. The present treaty shall remain in force for twenty

and other assistance and support by every means at its disposal.

ARTICLE THREE

The High Contracting Parties declare that they will participate in a spirit of most sincere collaboration in all international actions to ensure peace and security of nations and will contribute their full share towards the materialization of these lofty aims. The High Contracting Parties declare that the application of the present treaty will conform to international principles in the adoption of which they have participated.

ARTICLE FOUR

Each of the High Contracting Parties undertakes not to conclude any alliance and not to take part in any coalition directed against the other High Contracting Party.

ARTICLE FIVE

The High Contracting Parties declare that after the termination of the present war they will continue to act in a spirit of friendship and collaboration with a view to further development and consolidation of economic and cultural ties between the peoples of the two countries.

ARTICLE SIX

The present treaty comes into force immediately upon being signed and is subject to ratification within the shortest possible time. The exchange of the ratification instruments shall be effected in Belgrade as soon as possible. The present treaty shall remain in force for twenty

Central European News

Slovene Industrialists Pledge Their Support to Government

Washington. — Delegates of the Slovene Industrialists' Federation recently called upon Andrija Hebrang, minister of industry in the Yugoslav coalition cabinet who, together with Franc Leskovsek, minister of industry of the Slovene government, received the delegation in Belgrade, the Yugoslav home service radio said in a broadcast recorded for OWI by FCC monitors.

The spokesman of Slovene industrialists, Dr. Vrhun, managing director of the Trbovlje mine, expressed the readiness of the Slovene Industrialists' Association to place itself at the disposal of the Slovene national government in the economic reconstruction of the country.

According to the broadcast, Dr. Vrhun declared: "We know full well what our industrial production means to the reconstruction of the country, to the reorganization of its finances, and to the most effective exchange of goods with the other confederate units of the new democratic Yugoslavia. By the same token we are conscious of the importance of an equitable situation of the social, and particularly labor questions, and in this respect too we are prepared to cooperate with the national government."

"We industrialists have understood our part in the great exertions for economic reconstruction in the spirit of the new era of development of economic conditions in the country. This being our attitude, we are prepared to subordinate our personal interests to the common aim of restoring the economic life and prosperity of the working masses."

During the conversations with Minister Hebrang, the broadcast added: "the subjects discussed were the restoration of the industrial association, the supply of raw materials, and the organization of private enterprise. The delegates made several suggestions of importance on the rehabilitation of our economic life."

Tito Receives Archbishop of Zagreb

Washington.—Msgr. Alojzije Stepinac, Roman Catholic Archbishop of Zagreb, accompanied by Croatian Premier Dr. Vladimir Bakaritch, visited Marshal Josip Broz (Tito), Yugoslav premier, the Belgrade radio said in a broadcast reported by OWI by the Federal Communications Commission.

Reports from Yugoslavia said that Tito had earlier received the papal delegate, Msgr. Joseph Marcone, and had addressed a delegation of Catholic clergy in Zagreb, urging the Roman Catholic Church in Croatia to be more "nationally minded" and "more independent" than it has been in the past.

Meanwhile, the French Press Agency (AFP) said in a dispatch reported to OWI by FCC monitors that "conversations" between Tito and Msgr. Marcone are "arousing great interest in religious circles."

"The church dignitary was confidential representative of the Pope in the Croat state and is at present the only Vatican representative in Yugoslavia," the dispatch said.

Casualty Frauds:

Families of boys and girls killed in service are warned against a new kind of fraud. Swindlers are using casualty lists as tip-off lists for several money-making schemes, said the War Department.

The most common one is a letter to the deceased's next of kin asking for biographical information to be used in a tribute to the dead hero in a so-called "hall of fame" or "hero's memorial book." The swindler asks for a deposit in advance. Once he gets his money, the family never hears from him again.

More Golf Balls:

New golf balls are coming up this year. WPB will okay production of more than 134,000 dozen. They will be made with neoprene synthetic rubber cores. The covers will be of balata, the gum rubber used to re-tread old balls.

Panchromatic Film:

Panchromatic film, made for the Army Air Forces, will soon be on the civilian market. Some 13 million square feet of this film, declared unsuited for Army standards because of age, has been turned over to the Surplus Property Board. SPB will test it, cut it up into 16 mm. strips, and sell it to dealers in boxes marked "U. S. surplus property."

To Protect Buyers of Used Cars:

To protect buyers who pay warranted prices for used passenger automobiles, trucks and motorcycles, the Office of Price Administration announced that only sellers who have adequate reconditioning and service facilities will be permitted to charge warranted prices after August 1st.

A warranted vehicle is a vehicle in good operating condition and carrying a written guarantee under which the seller agrees to make stated repairs at 50% of his normal charges during the 30 days following sale or the first 1,000 miles of operation, whichever comes first.

Community Canning Centers to Continue:

To encourage increased home preservation of fruits and vegetables, the War Food Administration announced that it has provided funds for continuing through the current canning season the community canning centers that were started in 1942 under the direction of the U. S. Office of Education, Federal Security Agency.

The action by WFA is in keeping with President Truman's request that American men and women dedicate themselves to the task of growing larger gardens and preserving food at home or in community canning centers—"wasting not an ounce."

"This little book presents a few facts and figures on what the Nazis did to the Slav peoples, and what they intended to do. It also presents a few hints of the Slav peoples' epic struggle against the Nazi enslavers, which contributed so much towards saving the world from Hitlerism....
"Only if we are sharply aware of these facts can we fully understand why the Slav peoples are so determined not to permit this to happen again. Only so can we in America strive with due resolve to have America underwrite fully all steps necessary to assure that it shall never happen again...."
LOUIS ADAMIC in his Preface

10¢ per copy
Bundle Orders...
5¢ per copy

AMERICAN SLAV CONGRESS
205 East 42nd Street
New York 17, N. Y.

Please send me _____ copies of "SLAV PEOPLES' VOW... NEVER AGAIN!" for which my check (money order) for \$_____ is enclosed.

Name _____
Address _____
City _____ Zone No. _____ State _____
Organization _____

Postal Service Established Between England and Yugoslavia

Washington.—A limited postal service has been established between Great Britain and Yugoslavia, BBC announced in a recent broadcast relayed to OWI by FCC monitors.

A heavy cruiser costs \$40,000,000... How many war bonds have you bought in the Mighty Seventh War Loan Drive?
F. J. E.

There are about 2,500 species of lizard.

OFFICIAL NOTICES

Uradna naznanila

Suspensions—Suspendacije

Adult Dep't—Odrasli odd.

The following members have been suspended in the Adult Department as of June 1, 1945, and unless reinstated within the period allowed by the By-laws will be expelled without further notice:

Lodge No.	Cert. No.	Name	No.
1	41554	Herbert F. Sellars	
16	46621	Julia Solic	
22	8357	Paulen Mavretic	
John Pelozo	15247		
26	45491	Mary Zugell	
78	47493	Velma Tekavec	
107	39206	Jacob E. Muhvic	
108	2031	Frank Kikel	
Rose S. Kikel	47400		
137	47410	Mary Jablouski	
158	45984	Olga Paoli	
192	31186	Tony Dresher	
196	38441	Fred Eulert	
205	43446	Andy Dobrosky	
218	38945	Mary A. Bartolomucci	

Reinstated—Vpostavljeni

Adult Dep't—Odrasli odd.

MAY, 1945

Lodge No.	Cert. No.	Name	No.
22	15815	John Stanko	
45	23180	Vasilka Bushkoff	
66	47009	Raymond F. Zadel	
71	45261	Lena A. Femec	
Frank Kosmerl	39695		
Anton Praznik	45627		
Alexander Raines	45932		
Rose Rossa	43753		
170	31003	Frances Piekut	
205	39177	Anthony Lombardi	
Edith Lombardi	39284		
Steve Lombardi	39175		
225	37849	Frank Ermenc	

Died—Umrli

Adult Dep't—Odrasli odd.

Lodge No.	Cert. No.	Name	No.
1	142	John Gnidica	
May 22, 1945.			
3	34728	Andrej Znidarsic	
May 3, 1945.			
9	18929	Frank Gregorich	
May 20, 1945.			
20	19849	Agata Podpreskar	
May 3, 1945.			
22	44140	Ambroz Grabovac	
May 28, 1945.			
25	8942	Anna Skerjanc	
May 31, 1945.			
30	34781	Joseph Verant	
May 11, 1945.			
John F. Poznar	B581		
Sept. 16, 1943.			
Louis Ruparsich	33378		
April 27, 1945.			
31	16270	Maksimilijan Germ	
May 19, 1945.			
33	9225	Antonia Cvetan	
May 21, 1945.			
42	46696	Raymond F. Muhic	
April 18, 1945.			
53	46305	Charles Gabrovsek	
April 25, 1945.			
58	2915	Anton Cesarek	
May 19, 1945.			
66	35846	Matt Kulich	
May 1, 1945.			
83	41363	Leno Genetti	
May 12, 1945.			
137	47216	Robert Joseph Butara	
April 7, 1945.			
142	33902	Matt Dobrotinich	
May 11, 1945.			
148	47731	Andrew Urbas	
May 9, 1945.			

Suspensions—Suspendacije

Juvenile Branch—Ml. oddelek

The following members have been suspended in the Juvenile Branch as of June 1, 1945, and unless reinstated within the period allowed by the By-laws will be expelled without further notice:

Lodge No.	Cert. No.	Name	No.
1	19991	Herbert P. Sellars	
James P. Sellars	19992		
Theodore M. Sellars	21651		
13	28269	Joan Ann Barlock	
Lois Jean Barlock	28268		
21	26827	George J. Pavlakovich	
Daniel Henry Yost	12519		
66	18209	Helen Kolenc	
108	27603	Janice Marie Andreyko	
Rose Marie Andreyko	27602		
114	23376	Sheldon M. Janeksel	
Darlene Karen Laitinen	25602		
Gary Duane L. Laitinen	26905		
118	18794	Marie Jane Frabizio	
Sally Ann Frabizio	18796		
Yvonne Frabizio	21226		
129	21990	Muriel Ann Gernek	
Ronald Stanley Gernak	23977		
162	26306	Dennis Wayne Capponi	
James Lee Capponi	26307		
Bessie Marie Fugitt	26279		
Albert P.	179		
Hungerbuehler	26283		
Emily Hungerbuehler	26284		
Ida Mary	185		
Hungerbuehler	26285		
Gladys Leone Kellogg	26286		
168	23722	Anne J. Castagna	
Betty L. Castagna	23720		
John Castagna	23723		
Mike Castagna	23721		
170	19789	Henry E. Kolman	
172	10765	Leona Omerza	
190	26529	Mildred Ann Spolar	
Ronald August Spolar	26530		
200	24017	Remania Carpenter	
Rolland Carpenter	24018		
205	22105	Arlene Dobrosky	
Geraldine Dobrosky	22106		
Joan Dobrosky	22107		
225	19243	Garth J. Baker	
Merrill M. Jabusch	26014		
Patricia J. Jabusch	26013		

Reinstated—Vpostavljeni

Juvenile Branch—Ml. oddelek

MAY, 1945

Lodge No.	Cert. No.	Name	No.
66	18498	Dennis Richard Zobel	
Francis Adolph Zobel	18499		
71	17603	Jean Jerina	
77	14980	Mary Rose Shreder	
140	21757	Albert Zepa	
Elvira Zepa	21759		
Louise Zepa	21760		

ANTON ZBASNIK,

Supreme Secretary.

OFFICIAL REPORTS

Uradna poročila

Receipts and Disbursements

Dohodki in izdatki

MAY, 1945

Lodge No.	Receipts	Disbursements
Adult Dep't—Odrasli odd.		
1	\$ 270.50	\$ 270.50
2	1,331.69	1,331.69
3	1,054.50	1,054.50
4	12.00	12.00
6	720.00	720.00
9	1,141.50	1,141.50
12	242.00	242.00
13	116.34	116.34
15	9.00	9.00
16	146.50	146.50
18	194.00	194.00
20	1,068.00	1,068.00
21	205.29	205.29
22	283.00	283.00
23	24.00	24.00
27	79.05	79.05
28	36.00	36.00
29	191.50	191.50
30	14.50	14.50
32	30.00	30.00
35	1,553.43	1,553.43
36	259.50	259.50
37	22.00	22.00
39	72.50	72.50
40		
41	81.51	81.51
42	301.34	301.34
44	27.00	27.00
45	1,620.00	1,620.00
47	20.00	20.00
49	267.98	267.98
51	31.97	31.97
52	1,016.00	1,016.00
53	204.00	204.00
54	71.00	71.00
55	96.50	96.50
57	572.00	572.00
66	1,299.00	1,299.00
68		
69	144.00	144.00
70	140.50	140.50
71	126.50	126.50
72	94.50	94.50
76	35.00	35.00
77	164.59	164.59
78	199.51	199.51
81	50.00	50.00
82	56.00	56.00
83	18.50	18.50
84	17.50	17.50
85	116.00	116.00
86		
87	68.43	68.43
88	115.73	115.73
89	24.50	24.50
94	28.00	28.00
99	78.00	78.00
101	26.00	26.00
103	1,186.00	1,186.00
105	7.00	7.00
106	62.00	62.00
108	112.00	112.00
110	30.00	30.00
119	79.00	79.00
120	16.00	16.00
121	69.00	69.00
122	157.50	157.50
123	299.50	299.50
125	5.00	5.00
127	31.00	31.00
129	14.00	14.00
130	91.00	91.00
131	17.00	17.00
132	49.00	49.00
134	122.00	122.00
136	25.00	25.00
137	17.50	17.50
138	575.00	575.00
140	554.00	554.00
141	21.00	21.00
142	64.00	64.00
144	155.00	155.00
147	22.50	22.50
149	166.00	166.00
151	151.00	151.00
155	71.00	71.00
156	17.50	17.50
157		
159	35.50	35.50
160	18.00	18.00
162	148.00	148.00
163	28.00	28.00
165	500.00	500.00
167	13.00	13.00
168	97.50	97.50
169		
173	82.50	82.50
174	1,000.00	1,000.00
175	28.00	28.00
176	6.00	6.00
178	22.00	22.00
179	13.00	13.00
182	9.00	9.00
183	36.00	36.00
184	91.50	91.50
185	54.50	54.50
186	21.00	21.00
187	201.50	201.50
189	34.00	34.00
192	79.07	79.07
196	1,500.00	1,500.00
203	58.00	58.00
207	13.00	13.00
209	21.00	21.00
222	500.00	500.00
225	100.00	100.00
227	250.00	250.00
229		
230	103.46	103.46
233	75.00	75.00
230	34.00	34.00

ANTON ZBASNIK,

Supreme Secretary.

DOPISI

Pueblo, Colo.—Zapisnik seje federacije društev Ameriške bratske zveze v državi Colorado, ki se je vršila 3. junija 1945 v Pueblo, Colo.

Predsednik Steve Mauser odpre sejo ob pol desetih dopoldne s pozdravom na navzoče in z apelom, da zborujemo bratsko in premišljeno, da bodo naši zaključki v korist članstva Ameriške bratske zveze. Nato se čita imena federacijskih uradnikov, ki so vsi navzoči, z izjemo tajnika, ki je umrl meseca januarja. Društva zastopajo sledeči bratje in sestre: št. 15: Antonia Klun in John Lipec; št. 21: Frank Omahen in Francis Kandič; št. 42: Anton Kočevar in Frank Rupar; št. 101: Louis Papesch in George Oswerk.

Prečita se zapisnik zadnje seje, ki je soglasno sprejet. Nato podajo uradniki federacije svoja poročila, ki so sprejeta soglasno. Poročilo sestre Mary Tomisch, soproge pokojnega tajnika Franka Tomicha, se vzame na znanje. Istotako se vzamejo na znanje poročila navzočih društvenih zastopnikov in zastopnic.

Prečita se pismo društva št. 168 ABZ, Helper, Utah, ki se glasi: "Čenjeni sobrat Steve Mauser! Na seji našega društva dne 13. maja smo razpravljali tudi glede udeležbe našega zastopnika na seji federacije 3. junija v Pueblo, Colorado, in smo sklenili, da se naš zastopnik ne bo udeležil seje, ter da naj podpisani o tem obvestim predsednika federacije. Vzrok za neudeležbo je, ker smo v teh časih preveč zaposleni. Upam, da do prihodnje federacijske seje bo že vojna končana, in potem tudi mi pošljemo zastopnika na sejo. Kar se našega društva tiče, vedno počasi napredujemo, tako v odraslem kot v mladinskem oddelku. Želimo federaciji in Ameriški bratski zvezi mnogo uspeha.—Z bratskim pozdravom: John Yakovich, tajnik društva št. 168 ABZ."

Poročila zastopnika oziroma tajnika društva št. 168 se sprejme soglasno. Predsednik federacije apelira na vse zastopnike, kakor tudi na nezastopana društva, da nekaj prispevamo v sedanji kampanji vpisovanja članov v mladinski oddelk. V vsaki dosedajši kampanji se je država Colorado dobro izkazala, zato ne bi bilo pravilno, da bi zaostali v tej kampanji.

Nadzorni odbor poroča, da je pregledal knjige in jih našel v redu. V blagajni federacije je zdaj \$112.03. Poročilo je sprejeto in računi so potrjeni soglasno. Nato je bil soglasno izvoljen sledeči odbor federacije: Steve Mauser, predsednik; Frank Rupar, podpredsednik; John Lipec, tajnik in zapisnikar; Mary Tomisch, namestnica tajnika; Joseph Merhar, blagajnik.

Predlagano in podpirano je bilo, da se napravi kakšno veselico v korist federacijske blagajne. Mesto za prihodnje zborovanje federacije se bo določilo pozneje. Zaključek seje ob 11:40 dopoldne.

Za federacijo društev Ameriške bratske zveze v državi Colorado: John Lipec, zapisnikar.

Cleveland, O.—Vse tukajšnje družnice SANS in JPO, SS se neto pripravljajo na velik dan, "Slovenski dan," ki bo zasijal dne 8. julija na vrtu Slovenskega društvenega doma v Euclidu, Ohio. To naj bi bil res skupni slovenski dan nas vseh iz Clevelanda in okolice, ki še čutimo slovensko. Razni odbori so že več mesecev na delu za to veliko prireditev.

Ob tej priliki bodo nastopili mnogi odlični govorniki, kot: Louis Adamič, ameriško-slovenski pisatelj; župan mesta Eu-

clida; Stanoje Simić, jugoslovanski poslanik v Washingtonu; Stane Krašovec, jugoslovanski delegat na konferenci Združenih narodov v San Franciscu; Etbin Kristan, predsednik SANSa. Povabljen je tudi governer države Ohio, Hon. Frank J. Lausche.

Nastopili bodo vsi tukajšnji slovenski pevski zbori: Slovan, Jadran, Glasbena Matica, Zarja, Planina in Zvon, ter bodo v skupnem nastopu zapeli nekaj naših narodnih pesmi. To bo nekaka manifestacija slovenskega Clevelanda k našemu skupnemu narodnemu prizadevanju za združeno Slovenijo, po kateri stežajo svoje grabečljive roke naši sosed, ter bi jo hoteli ogoljufati za s silnimi žrtvami izvajevano svobodo.

Oddanih bo tudi več lepih nagrad, kot električna peč, namizne svetilke in druge manjše nagrade. Pripravljalni odbor pričakuje, da se bo v nedeljo 8. julija zbralo tisoče naših rojakov na vrtu Slovenskega društvenega doma v Euclidu. Ta dan moramo pozabiti vse morebitne razlike med nami in pokazati svetu, da stojimo stoprocentno za našimi rojaki v starem kraju, ki zahtevajo, da jim svet prizna tisto, kar je bilo stoletja njihovo, tako na Primorskem kot na Koroškem. Jugoslovani so v tej vojni na strani zaveznikov žrtvovali desetino svojega prebivalstva za poraz nacijev in fašistov, za svoje narodne pravice in za pravične meje. Pokažimo svetu, da podpiramo njihove pravične zahteve. Svetovni mir more temeljiti le na pravičnosti.

Pričetek programa bo takoj po eni uri popoldne. Prostora je dovolj za desetisoče posetnikov. Poskrbljeno bo tudi za godbo, da se bo mladina lahko zabavala s plesom v dvorani. Tisti, ki pridejo iz zunanjih naselbin, naj pomnijo, da se bo ta velika manifestacija vršila na vrtu Slovenskega društvenega doma na Recher Avenue v Euclidu. Najti je lahko, ako se vozi po 185. cesti ter se krene na Muskoška pri reči luči. Clevelandčanom pa je itak znano, kje je Slovenski društveni dom v Euclidu. Torej, v nedeljo 8. julija naj vodijo vsa pota clevelandskih in okoliških Slovencev k Slovenskemu društvenemu domu v Euclidu!—Za podružnico št. 48 SANS:

J. F. Durn, tajnik.

Eveleth, Minn.—Tem potom se naznanja članstvu društva št. 25 ABZ, da smo v razdobju par tednov izgubili spet dve članici, dve trdni koreninji, kakršne se najde menda samo le med Slovenci. Prva omenjenih, pionirka Mrs. Ana Skerjanc, stara 69 let in doma iz Zelimej pri Ljubljani, vulgo Poznar. Umrli je po poldrugoletnem bolhanju za dedelk od kapi, dne 31. maja 1945.

Zapušča soproga Martina, pionirka, ki se bliža že osmemu križu, dve hčerki, Mary in Anne, doma v West Evelethu, sini pa bivajo: Matevž v Flint, Mich., Anton v Evelethu, John, First Class Petty Officer na Filipinih, Frank v Felton, Minn., in Corp. Louis v Nemčiji. Brat John biva v Chisholmu, Minn.

Druga umrla članica pa je Mrs. Frances Skerjanc, pionirka in soproga sobrata Antona Skerjanca, stara 68 let, doma iz Malega Osolnika št. 9, rojena Kocjančič, vulgo Koščevo.

Sobratje in sestere, gori omenjenega društva in sploh članstvu ABZ hočem tu predstaviti ravnokar omenjenega sobrata Antona. Bogu potoženo, usmiljenja vreden sobrat Skerjanc se muči že šesto leto v postelji. Na postelji ga

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.

SLOVENSKI DAN V CLEVELANDU

V nedeljo 8. julija se bo vršil obalo in linijo Herpelje-Kozina (Erpella-Cosia), Stanjel (San Danil), Rihenberg, Sv. Lucija, Gorica, nato ob vzhodnem bregu Soče do Kobarida in Bovca, kjer prekorači Sočo in drži naravnost do vasi Rateče na italijansko-avstrijski meji. Razen Pulja je ves ostali del Istre in Primorske v jugoslovanski coni okupacije. Med zavezniškimi četami je tudi 2.000 jugoslovanskih vojakov, ki bodo okupirali ozemlje ob Soči med Gorico in Trzinem.

Ker je feldmaršal Alexander potom angleškega in ameriškega poslanika v Beogradu zahteval, da se morajo jugoslovanske čete umakniti nazaj čez jugoslovansko mejo, sedaj pa je pristal na zgoraj opisano razdelitev, je pač jasno, da so zavezniški pri kompromisu največje pomasti. Brezdvomno je pri tem popustu vsaj deloma pomagala Amerika ter da naši apeli niso bili popolnoma zaman.

Jugoslavija pa svojih zahtev po Trstu in Gorici ni opustila in se bo borila za vse ozemlje, ki je jugoslovanskega značaja in ki pravilno pripada Jugoslaviji. Če analiziramo besede, ki jih je izgovoril višji oficir britske tri-najste armade, ko je opisal narodnostne, ideološke in gospodarske potežkoče na okupiranem ozemlju, lahko pridemo do mišljenja, da i vojaške oblasti smatrajo okupacijo Trsta in Gorice za neopravičeno. Dejal je namreč, da bo "okupacija najbrž spravila zavezniško vojaško vlado (AMG) v veliko zadrego."

Kako je bila osvobojena Ljubljana

Prve jugoslovanske čete, ki so vkorakale v Ljubljano 9. maja, so bile—makedonske. To se pač čudno glasi, a je resnično. Ta armada, v kateri so bile tudi srbske, hrvatske in druge skupine, je bila pod vtisom, da je mesto zavzela slovenska vojska VII. korpusa (dojenjski), kot je bilo poročano po radiju. Radijska vest je bila strateškega pomena, da se razbije morala nacijiskih, domobranskih in drugih skupin v okupiranih krajih. V bojih za Ljubljano je padlo nekaj nad 500 sovražnikov, toda mesto samo ni bilo poškodovano.

Ljubljana je sprejela zmagalec z nepopisnim navdušenjem. Ni ga bilo okna v Ljubljani, kjer bi ne visela slovenska trobojnica z rdečo zvezdo, ko je prispela osvobodilna vojska. Z njo je dospela tudi nova slovenska federalna vlada in prevzela administracijo.

Kongresni trg je bil nabit do zadnjega kotička, ko je prvak slovenskih pesnikov, Oton Zupančič, v svojem zgodovinskem govoru "izročil Slovenijo" novi narodni vladi. Istočasno je deklariral svojo pesem, ki jo je zložil baš za ta velikanski trenutek. Z balkona poslopja vseučilišča so potem nagovorili ogromne množice predstavniki vlade, predsednik Boris Kidrič in drugi. Narod je pozdravljaj svoje osvobodilce s takim navdušenjem, kot se ga slovenska zgodovina ne spominja. Narod je vriskal in ploskal, jokal in se objemal ter z burnimi ovacijami dajal duška svojemu nepopisnemu čustvu.

Ko je množico pozdravil zastopnik ruske vojaške misije in čestital slovenskemu narodu za njegovo veličastno borbo in izrekel iskrene želje za srečnejšo bodočnost ter prijateljstvo in bratstvo vseh slovenskih narodov, je bil njegov govor neprenehoma pretrgan z gromovitimi ovacijami. Ko je po končanem govoru ta utrjen vojak stopal z govorniške tribune, so mu lile solze po licih in svojega občutka ni prikrival.

Med zmagovalci se je vrnil v Ljubljano tudi dr. Metod Mikuž, kateremu je ljubljanski škof prepovedal opravljati medpartizansko službo. Njegova prva pot je bila v škofijsko stolnico. Razume se, da ga izdajica Rožman ni čakal. Čakali pa so ga drugi duhovniki in predstavniki škofije ter mu navdušeno zatrjevali, da "prepoved" nič več ne velja. Dr. Mikuž pa je gošpodom kanonikom in drugim sprejemnikom odgovoril, da prepoved "nikoli ni veljala," ker je ni upošteval. Drugi dan je imel mašo zadušnico za vse padle partizanske junake v škofijski cerkvi. Ljudje so se udeležili tega cerkvenega obreda v toliki množici, da so napolnili vse ceste in prazne prostore okrog stolnice.

To so pač čudni "komunisti," ko se spominjajo padlih tovarišev z mašo!

Več dni po tej slavnosti je morala večina ljubljancev zdraviti "hripavico," ki jo jim je zavaldo izražano navdušenje.

V Ljubljani izhajata sedaj le dva lista—"Slovenski poročevalac" in "Ljudska pravica." Prejšnji listi so "pomrli" z okupatorji in njihovimi slugami vred. Uredniki so pobegnili z Nemci ali pa zaključili, da nova vlada ne bo dovolila izhajanje listov, ki so spreminjali barvo po "potrebi."

V Sloveniji je sedaj glavni problem popravljanje cest., železnice in mostov, ter odstranjanje min. To delo opravlja vojaščina in uporablja ujetnike, nemške, bele, plave in vseh drugih boj.

To je izrtepek poročila, ki ga je podal očevidec. Natančne informacije bomo objavili, čim jih prejmemo.

Slovenski ameriški narodni svet se ni dokončal svojega dela. Na obzorju so se pojavili črni oblaki, ki nosijo v svojem ozadju prikrito nevarnost za polje, ki ga je obsejal in obdelal naš SANS. Zbuditi je treba naš narod, da se obvaruje škode pred nevihto. Zvoniti je treba pred točo.

Da nadaljuje svoje delo v korist svobodne Slovenije in svobodne Jugoslavije potrebuje, vaše gmotne pomoči. Naše člane opozarjamo, da se zavedajo te svoje dolžnosti ter da ob vsaki priliki izrečejo dobro besedo za našo organizacijo, za one slavne sinove Slovenije, ki so priborili narodu svobodo in priliko do vsele bodočnosti.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

000 motornih vozil. Te izgube so razdeljene sledeče: Uničenih je bilo 25,781 "jeeps", 19,664 dva-in-pol-tonskih trukov, 4,462 srednjih tankov, 1,133 lahkih tankov in 3,165 lahkih trukov.

NOVI AVTOMOBILI

Odbor za vojno produkcijo je dovolil izdelavo 691,018 potniških avtomobilov za razdobje od 1. julija 1945 do 31. marca 1946. Tozadava produkcija je dovoljena deseterim avtomobilskim družbam. Največja kvota je dovoljena tvrdki Chrysler, namreč 148,905, druga največja pa tvrdki Ford; 119,730. Nabava novih avtomobilov za povprečne avtomobiliste je še v megleni bodočnosti.

ZA VIŠJE PLAČE

Direktor ekonomske stabilizacije, William H. Davis, priporoča, da se lestvica minimalnih plač za najnižje plačane delavce nekoliko dvigne. Sedaj je najnižja dovoljena plača 40 centov na uro. Mr. Davis priporoča, da naj se ta minimum dvigne vsaj do 50 oziroma 65 centov na uro. Med najnižje plačanimi so delavci v tekstilnih industrijah.

VELIKE RAZDALJE

Transportacija vojaštva in vojnega materiala na pacifično fronto predstavlja znatno večji problem kot slična transportacija v Evropo. Vzrok temu je razdalja. Razdalja med New Yorkom in Liverpoolom v Angliji znaša 3,026 morskih milj, razdalja med San Franciscom in Manilo na Filipinih pa 6,238 morskih milj. Transportacija vojaštva in vojnega materiala iz Evrope do Manile po morski poti se bo vlekla skoro 17,000 milj.

VRSTA NASLEDSTVA

Predsednik Truman je priporočil kongresu, da spremeni postavbo, ki določa naslednika predsedniku, za primer, da bi slednji tekom svojega nepotečenega termina umrl ali odstopil. Po smrti predsednika Roosevelta je zavzel njegovo mesto podpredsednik Truman, toda mesto podpredsednika je ostalo prazno. Ako bi predsednik Truman tekom svojega sedanega termina umrl, ga v smislu sedanje postavbe nadomesti državni tajnik. Predsednik Truman priporoča, da naj bi se ta sistem spremenil in toliko, da bi ga v takem slučaju nadomestil predsednik kongresne zbornice; kot drugi naj bi prišel v poštev predsednik senata, državni tajnik pa šele kot tretji. Priporočilo je utemeljeno s tem, da sta predsedujoča člana kongresne in senatne zbornice izvoljena od ljudstva, medtem, ko je državni tajnik, obenem z drugimi člani kabineta, imenovan od predsednika. Kongres ima pravico spreminiti vrsto nasledstva, in je verjetno, da se jo bo poslužil.

MEDNARODNA TRGOVINA

Za bodoče mednarodno sodelovanje je velike važnosti, da je trgovina oziroma izmenjava blaga med posameznimi državami kolikor mogoče neovirana. To se pravi, da ni ovirana z visokimi carinami. Vsak narod, ki kupuje v inozemstvu, mora imeti prilike, da tam tudi svoje izdelke in pridelke prodaja, ker enostranska trgovina ne more dolgo trajati. To je upošteval zvezni kongres, ki je sprejel postavbo, da more državni departament do 50 odstotkov znižati obstoječe carine na blago, ki ga uvažamo iz inozemstva. Take trgovinske dogovore more skleniti z inozemskimi državami, ki bodo na slični način znižale carino na razno ameriško blago, prodajano v dotične države. To bo pospeševalo mednarodno trgovino ter dajalo zaslužke in dvigalo splošno blagostanje v vseh deželah, med katerimi bodo sklenjene take pogodbe.

OBSOJENI TERORISTI

V Moskvi je bilo pretekli teden obsojenih 12 poljskih voditeljev na zaporne kazni od štiri mesecev do 10 let zaradi terorja, sabotaže in špijonaže za hrbtno ruske armade. Trije obtoženci so bili oproščeni, eden pa zaradi bolezni ni prišel k obravnavi. Sodnijska obravnava je bila javna in so ji prisostvovali tudi inozemski reporterji in diplomati. Glavni zagovor obtožencev je bil, da so se ravnali po navodilih poljske "zamejne" vlade v Londonu. Omenjena "vlada" je zaradi aretacije 16 Poljakov dvigala mnogo prahu in jih je hotela svetu predstaviti kot nekatere diplomate. Sodna obravnava pa je pokazala drugače, in obsojeni obtoženci so priznali svojo krivdvo.

KLOFUTA DIKTATORJU

Konferenca Združenih narodov, zborujoča v San Franciscu, je pretekli teden prisolila gorko moralno klofuto španskemu diktatorju Francu. Delegati so soglasno sprejeli predlog Mehike in Francije, podpiran po delegaciji Zedinjenih držav, da v krog Združenih narodov nima vstopa nobena dežela, katere vlada je prišla do oblasti s pomočjo osištih držav. To se v prvi vrsti nanaša na Španijo, kateri

vlada diktator Franco, ki je prišel do vlade z aktivno pomočjo Hitlerjevega in Mussolinijevega vojaštva. V tozadveni razpravi na konferenci je bil diktator Franco predstavljen kot vreden drug Hitlerja in Mussolinija.

UCINKOVITE BOMBE

Bombe ameriških zavezniških letalcev so znatno prispevale k porazu Nemčije. Razbile so industrije in komunikacije in zelo ovirale gibanje nemških armad. To je ameriškim častnikom priznal tudi ujeti nemški general Beyerlein, bivši poveljnik nemške oklopne divizije. Dejal je, da če bi se bili zavezniki v večjem številu posluževali letalskih bomb po 1. avgustu 1944, ko so prodrl globoko v Francijo, bi bila vojna znatno prej končana s porazom Nemčije.

ŠTIRILETNICA

Dne 22. junija je minilo štiri leta od tiste usodne nedelje, ko so Hitlerjeve tolpe vdrle v Rusijo. Takrat je bila Hitlerjeva Nemčija na višku svoje moči, in, nele Nemci, ampak celo mnogi inozemski "eksperti" so bili prepričani, da se bo Rusija zrušila v šestih tednih ali najkasneje v treh mesecih. Celotek nekateri ameriški listi so to prerokovali. Pa se je grdo obrnilo. Nemci so bili v prvih zaletih res prodrl globoko v Rusijo, kjer so uganjali silna grozodejstva, toka končno so v so ogromno nemško vojno silo na vzhodu potokle ruske armade in zavzele velik del Nemčije in samo glavno mesto Berlin. Od zapada pa so zdobele nemško silo ameriške, britiške in francoske armade. Danes Nemčije, kot samostojne države, ni več. V Rusiji so četrto obletnico nemškega vpada proslavili z velikimi svečanostmi, in imajo dovolj vzroka za to.

JUGOSLOVANSKA PRITOŽBA

Radomir Živković, jugoslovanski zastopnik v komisiji Združenih narodov v Londonu, ki zbira gradivo za obsodbo vojnih zločincev, je pretekli teden izjavil, da italijanska vlada štiti fašiste, ki jih ima Jugoslavija zapisane visoko na listi vojnih zločincev. V nekaterih primerih da jim celo daje važne pozicije. Živković je dejal, da je Italija tekom okupacije jugoslovanskih krajev zasledovala smernico direktnega iztrebljevanja domačega prebivalstva in da je postopala prav tako brutalno kot Nemčija.

Živković je tudi naznanil, da ima Jugoslavija obtožbe proti admiralu Horthyju, bivšemu regentu Madžarske, katere je bila s pomočjo Nemcev okupirala del Jugoslavije. Povedal je tudi, da jugoslovanske oblasti iščejo generala Dražo Mihajloviča, bivšega poveljnika četnikov, da ga postavijo pred sodišče kot izdajalca.

OKUPACIJA JULIJSKE KRAJINE

Pretekli teden je bil med anglo-ameriški in jugoslovanskimi oblastmi podpisan sporazum glede razdelitve Julijske Krajine v okupacijske svrhe. Večji vzhodni del pripade v okupacijo jugoslovanskim četam, manjši, zapadni, pa anglo-ameriškim četam. Ta okupacija bo trajala do časa, ko bo mirovna konferenca končoveljavno določila meje med Jugoslavijo in Italijo.

Pulj, Trst in Gorica ostanejo pod anglo-ameriško okupacijo. Sporazum je določil tako zvano "modro črto", ki deli okupirano ozemlje v dve zoni, vzhodno in zapadno. V vzhodni zoni so nameščene jugoslovanske okupacijske čete, v zapadni pa anglo-ameriške. Dva tisoč jugoslovanskih vojakov bo nastanjenih tudi v anglo-ameriški zoni, in sicer pri Trzinu.

Modra črta, ki je bila potegnjena preko Julijske Krajine, se vleče od Miljskega zaliva, kakke štiri milje južno od Trsta,

do stare avstrijske meje na severu. Od Miljskega zaliva se vleče črta skozi Herpelje, Kozino in Stanijel do Rifenberga, nato do Dornberga pri Gorici, potem vzhodno od Gorice skozi Sv. Lucijo, Kobarid, Bovec in Mangart do Rateč na italijansko-avstrijsko-jugoslovanski meji. V splošnem se črta drži Soče.

PRVI UNRRA PARNIK

V Split je nedavno prispel prvi UNRRA parnik, naložen s 3,300 tonami živil, obleke, zdravil in težke farmerske opreme. Ime parnika je Dubrovnik in je edinica jugoslovanske trgovske mornarice, sedaj v službi pomožne organizacije UNRRA. Omenjeni tovor je vključeval 320 trukov in 65 popolnih bolnišnic s posteljami za tisoče pacientov.

NOVA POLJSKA VLADA

Nova provizorična poljska vlada bo organizirana v Varšavi še ta teden. Do soglasja v tem oziru je prišlo na konferenci poljskih voditeljev v Moskvi. V novi vladi bodo zastopniki sedanje provizorične vlade, nekateri bivši člani zamejne poljske vlade v Londonu in nekateri člani partizanskega gibanja v Poljski. Nova poljska vlada bo priznana od Rusije, Amerike in Anglije.

SVET JE POSTAL MANJŠI

(Nadaljevanje s 1. strani)

od naše dežele in jim prinesle od njih izzvano vojno domov.

Vse navedeno kaže, da se Amerika ne bo mogla nikdar več zapreti v polžo lupino nekdanje izolacije, ker svet je postal ne navadno majhen. Vse, kar se godi v Evropi ali Aziji, je in bo moralo tudi v bodoče biti naša briga. Dvakrat v eni generaciji je evropski vojni požar dosegel tudi Ameriko. Zato je važno, da se Amerika briga za vse, kar se godi na svetu. Bodoča zveza združenih narodov bo morda bodoče vojne preprečila. Toda za to bo potrebno sodelovanje velesil. In potrebna bo poštena in pametna ureditev mednarodnih odnosov, posebno v Evropi.

Slovenskim narodom v Evropi bo treba priznati vlogo, ki jim gre, po zemljevidu in po prebivalstvu. Anglija in Francija nista mogli vzdržati miru v Evropi. Morda ga bo mogla Rusija, s sodelovanjem drugih slovanskih držav. Amerika ne išče v Evropi ničesar zase, hoče le, da se tam vzpostavi in ohrani mir. Ali naj se vzdrževanje miru ponovno poveri državam, ki so se v preteklosti tako slabo izkazale? Pogosto čitamo in slišimo, kar najbrž ni nič pretirano, da bosta po tej vojni ostali na svetu le dve resnični države in Rusija. Zedinjene države da bodo imele odločil-

Leto dni je že minilo, odkar si nas zapustil in odšel od nas za vedno, dragi soprog in oče. Oh, kako prazno je naše življenje, odkar Te ni več med nami. Odeš si od nas, toda ohranil si bomo v ljubečem spominu v naših srcih do konca naših dni. Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Angela Millarich, soproga: John, sin: Anne Millarich in Ange Hill, hčeri: Barney, zet. Enumclaw, Wash., 13. junija 1945.

Leto dni je že minilo, odkar si nas zapustil in odšel od nas za vedno, dragi soprog in oče. Oh, kako prazno je naše življenje, odkar Te ni več med nami. Odeš si od nas, toda ohranil si bomo v ljubečem spominu v naših srcih do konca naših dni. Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Angela Millarich, soproga: John, sin: Anne Millarich in Ange Hill, hčeri: Barney, zet. Enumclaw, Wash., 13. junija 1945.

Leto dni je že minilo, odkar si nas zapustil in odšel od nas za vedno, dragi soprog in oče. Oh, kako prazno je naše življenje, odkar Te ni več med nami. Odeš si od nas, toda ohranil si bomo v ljubečem spominu v naših srcih do konca naših dni. Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Angela Millarich, soproga: John, sin: Anne Millarich in Ange Hill, hčeri: Barney, zet. Enumclaw, Wash., 13. junija 1945.

Leto dni je že minilo, odkar si nas zapustil in odšel od nas za vedno, dragi soprog in oče. Oh, kako prazno je naše življenje, odkar Te ni več med nami. Odeš si od nas, toda ohranil si bomo v ljubečem spominu v naših srcih do konca naših dni. Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Angela Millarich, soproga: John, sin: Anne Millarich in Ange Hill, hčeri: Barney, zet. Enumclaw, Wash., 13. junija 1945.

Leto dni je že minilo, odkar si nas zapustil in odšel od nas za vedno, dragi soprog in oče. Oh, kako prazno je naše življenje, odkar Te ni več med nami. Odeš si od nas, toda ohranil si bomo v ljubečem spominu v naših srcih do konca naših dni. Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Angela Millarich, soproga: John, sin: Anne Millarich in Ange Hill, hčeri: Barney, zet. Enumclaw, Wash., 13. junija 1945.

Leto dni je že minilo, odkar si nas zapustil in odšel od nas za vedno, dragi soprog in oče. Oh, kako prazno je naše življenje, odkar Te ni več med nami. Odeš si od nas, toda ohranil si bomo v ljubečem spominu v naših srcih do konca naših dni. Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Angela Millarich, soproga: John, sin: Anne Millarich in Ange Hill, hčeri: Barney, zet. Enumclaw, Wash., 13. junija 1945.

Leto dni je že minilo, odkar si nas zapustil in odšel od nas za vedno, dragi soprog in oče. Oh, kako prazno je naše življenje, odkar Te ni več med nami. Odeš si od nas, toda ohranil si bomo v ljubečem spominu v naših srcih do konca naših dni. Počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoci ostali: Angela Millarich, soproga: John, sin: Anne Millarich in Ange Hill, hčeri: Barney, zet. Enumclaw, Wash., 13. junija 1945.

Med zmagovalci se je vrnil v Ljubljano tudi dr. Metod Mikuž, kateremu je ljubljanski škof prepovedal opravljati medpartizansko službo. Njegova prva pot je bila v škofijsko stolnico. Razume se, da ga izdajica Rožman ni čakal. Čakali pa so ga drugi duhovniki in predstavniki škofije ter mu navdušeno zatrjevali, da "prepoved" nič več ne velja. Dr. Mikuž pa je gošpodom kanonikom in drugim sprejemnikom odgovoril, da prepoved "nikoli ni veljala," ker je ni upošteval. Drugi dan je imel mašo zadušnico za vse padle partizanske junake v škofijski cerkvi. Ljudje so se udeležili tega cerkvenega obreda v toliki množici, da so napolnili vse ceste in prazne prostore okrog stolnice.

To so pač čudni "komunisti," ko se spominjajo padlih tovarišev z mašo!

Več dni po tej slavnosti je morala večina ljubljancev zdraviti "hripavico," ki jo jim je zavaldo izražano navdušenje.

V Ljubljani izhajata sedaj le dva lista—"Slovenski poročevalac" in "Ljudska pravica." Prejšnji listi so "pomrli" z okupatorji in njihovimi slugami vred. Uredniki so pobegnili z Nemci ali pa zaključili, da nova vlada ne bo dovolila izhajanje listov, ki so spreminjali barvo po "potrebi."

V Sloveniji je sedaj glavni problem popravljanje cest., železnice in mostov, ter odstranjanje min. To delo opravlja vojaščina in uporablja ujetnike, nemške, bele, plave in vseh drugih boj.

To je izrtepek poročila, ki ga je podal očevidec. Natančne informacije bomo objavili, čim jih prejmemo.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

000 motornih vozil. Te izgube so razdeljene sledeče: Uničenih je bilo 25,781 "jeeps", 19,664 dva-in-pol-tonskih trukov, 4,462 srednjih tankov, 1,133 lahkih tankov in 3,165 lahkih trukov.

NOVI AVTOMOBILI

Odbor za vojno produkcijo je dovolil izdelavo 691,018 potniških avtomobilov za razdobje od 1. julija 1945 do 31. marca 1946. Tozadava produkcija je dovoljena deseterim avtomobilskim družbam. Največja kvota je dovoljena tvrdki Chrysler, namreč 148,905, druga največja pa tvrdki Ford; 119,730. Nabava novih avtomobilov za povprečne avtomobiliste je še v megleni bodočnosti.

ZA VIŠJE PLAČE

Direktor ekonomske stabilizacije, William H. Davis, priporoča, da se lestvica minimalnih plač za najnižje plačane delavce nekoliko dvigne. Sedaj je najnižja dovoljena plača 40 centov na uro. Mr. Davis priporoča, da naj se ta minimum dvigne vsaj do 50 oziroma 65 centov na uro. Med najnižje plačanimi so delavci v tekstilnih industrijah.

VELIKE RAZDALJE

Transportacija vojaštva in vojnega materiala na pacifično fronto predstavlja znatno večji problem kot slična transportacija v Evropo. Vzrok temu je razdalja. Razdalja med New Yorkom in Liverpoolom v Angliji znaša 3,026 morskih milj, razdalja med San Franciscom in Manilo na Filipinih pa 6,238 morskih milj. Transportacija vojaštva in vojnega materiala iz Evrope do Manile po morski poti se bo vlekla skoro 17,000 milj.

VRSTA NASLEDSTVA

Predsednik Truman je priporočil kongresu, da spremeni postavbo, ki določa naslednika predsedniku, za primer, da bi slednji tekom svojega nepotečenega termina umrl ali odstopil. Po smrti predsednika Roosevelta je zavzel njegovo mesto podpredsednik Truman, toda mesto podpredsednika je ostalo prazno. Ako bi predsednik Truman tekom svojega sedanega termina umrl, ga v smislu sedanje postavbe nadomesti državni tajnik. Predsednik Truman priporoča, da naj bi se ta sistem spremenil in toliko, da bi ga v takem slučaju nadomestil predsednik kongresne zbornice; kot drugi naj bi prišel v poštev predsednik senata, državni tajnik pa šele kot tretji. Priporočilo je utemeljeno s tem, da sta predsedujoča člana kongresne in senatne zbornice izvoljena od ljudstva, medtem, ko je državni tajnik, obenem z drugimi člani kabineta, imenovan od predsednika. Kongres ima pravico spreminiti vrsto nasledstva, in je verjetno, da se jo bo poslužil.

MEDNARODNA TRGOVINA

Za bodoče mednarodno sodelovanje je velike važnosti, da je trgovina oziroma izmenjava blaga med posameznimi državami kolikor mogoče neovirana. To se pravi, da ni ovirana z visokimi carinami. Vsak narod, ki kupuje v inozemstvu, mora imeti prilike, da tam tudi svoje izdelke in pridelke prodaja, ker enostranska trgovina ne more dolgo trajati. To je upošteval zvezni kongres, ki je sprejel postavbo, da more državni departament do 50 odstotkov znižati obstoječe carine na blago, ki ga uvažamo iz inozemstva. Take trgovinske dogovore more skleniti z inozemskimi državami, ki bodo na slični način znižale carino na razno ameriško blago, prodajano v dotične države. To bo pospeševalo mednarodno trgovino ter dajalo zaslužke in dvigalo splošno blagostanje v vseh deželah, med katerimi bodo sklenjene take pogodbe.

OBSOJENI TERORISTI

V Moskvi je bilo pretekli teden obsojenih 12 poljskih voditeljev na zaporne kazni od štiri mesecev do 10 let zaradi terorja, sabotaže in špijonaže za hrbtno ruske armade. Trije obtoženci so bili oproščeni, eden pa zaradi bolezni ni prišel k obravnavi. Sodnijska obravnava je bila javna in so ji prisostvovali tudi inozemski reporterji in diplomati. Glavni zagovor obtožencev je bil, da so se ravnali po navodilih poljske "zamejne" vlade v Londonu. Omenjena "vlada" je zaradi aretacije 16 Poljakov dvigala mnogo prahu in jih je hotela svetu predstaviti kot nekatere diplomate. Sodna obravnava pa je pokazala drugače, in obsojeni obtoženci so priznali svojo krivdvo.

KLOFUTA DIKTATORJU

Konferenca Združenih narodov, zborujoča v San Franciscu, je pretekli teden prisolila gorko moralno klofuto španskemu diktatorju Francu. Delegati so soglasno sprejeli predlog Mehike in Francije, podpiran po delegaciji Zedinjenih držav, da v krog Združenih narodov nima vstopa nobena dežela, katere vlada je prišla do oblasti s pomočjo osištih držav. To se v prvi vrsti nanaša na Španijo, kateri

vlada diktator Franco, ki je prišel do vlade z aktivno pomočjo Hitlerjevega in Mussolinijevega vojaštva. V tozadveni razpravi na konferenci je bil diktator Franco predstavljen kot vreden drug Hitlerja in Mussolinija.

UCINKOVITE BOMBE

Bombe ameriških zavezniških letalcev so znatno prispevale k porazu Nemčije. Razbile so industrije in komunikacije in zelo ovirale gibanje nemških armad. To je ameriškim častnikom priznal tudi ujeti nemški general Beyerlein, bivši poveljnik nemške oklopne divizije. Dejal je, da če bi se bili zavezniki v večjem številu posluževali letalskih bomb po 1. avgustu 1944, ko so prodrl globoko v Francijo, bi bila vojna znatno prej končana s porazom Nemčije.

ŠTIRILETNICA

Dne 22. junija je minilo štiri leta od tiste usodne nedelje, ko so Hitlerjeve tolpe vdrle v Rusijo. Takrat je bila Hitlerjeva Nemčija na višku svoje moči, in, nele Nemci, ampak celo mnogi inozemski "eksperti" so bili prepričani, da se bo Rusija zrušila v šestih tednih ali najkasneje v treh mesecih. Celotek nekateri ameriški listi so to prerokovali. Pa se je grdo obrnilo. Nemci so bili v prvih zaletih res prodrl globoko v Rusijo, kjer so uganjali silna grozodejstva, toka končno so v so ogromno nemško vojno silo na vzhodu potokle ruske armade in zavzele velik del Nemčije in samo glavno mesto Berlin. Od zapada pa so zdobele nemško silo ameriške, britiške in francoske armade. Danes Nemčije, kot samostojne države, ni več. V Rusiji so četrto obletnico nemškega vpada proslavili z velikimi svečan